

Primena standarda pravičnog suđenja u pravosudnom sistemu Srbije

Primena tranzicionih zakona u Srbiji, 2012.

Inicijativa mladih za ljudska prava

Program ljudskih prava

Mart 2012. godine

Za izdavača

Maja Mičić

Autor izveštaja

Inicijativa mladih za ljudska prava

Program ljudskih prava i ovaj izveštaj podržani su od organizacije

Civil Rights Defenders

Zahvaljujemo se partneru na podršci

Obrada i štampa

“Zlatna knjiga”

Kragujevac

Tiraž 300 primeraka

© Copyright Inicijativa mladih za ljudska prava | 2012

Sva prava zadržana

www.yihr.org

Sadržaj:

Uvod	6
Ocena primene prava na pravično suđenje u Srbiji	8
Reforma pravosuđa	9
Slučajevi koje je pratila Inicijativa mladih za ljudska prava	13
Diskriminacija na osnovu seksualnog opredeljenja	14
- “Dan ponosa”, 2001. godina	
- “Belgrade Pride”, 2004. godina	
- “Parada ponosa”, 2009. godina	
- “Parada ponosa”, 2010. godina	
- “Parada ponosa”, 2011. godina	
Policajska tortura	25
- Slučaj policijske torture nad Milošem Živojinovićem	
- Policijska tortura nad Danijelom Stojanovićem	
- Slučaj maloletnog S.Ž	
- Slučaj batinanja dečaka u Novom Sadu	
- Slučaj policijske torture u Brusu	
Etnički, verski, rasno motivisani mržnja i nasilje	31
- Paljenje Bajrakli džamije	
- Slučaj paljenja ambasada u Beogradu	
- Nasilje u selu Jabuka	

- Slučaj Ivana Bogdanova	
- Slučaj “Nacionalni stroj”- Goran Davidović	
- Napad na nemačke državljanje na Adi Ciganliji	
- Azilanti u Banji Koviljači	
Reparacije	45
- Nezakonito pritvaranje Alberta Nebihua i Skendera Isufija	
- Slučaj “Klinika Perfekta”	
Organizovani kriminal	48
- Afera “Indeks”	
- Slučaj “Duvanska mafija”	
- Slučaj Prvoslava Davinića	
Govor mržnje	55
- Govor mržnje na internet portalu “Nova srpska politička misao”	
- Govor mržnje u emisiji “Dvor”	
- Govor mržnje Dragana Markovića “Palme”	
Slučajevi u istrazi	63
- Ubistvo novinara Milana Pantića	
- Ubistvo novinara Slavka Ćuruvije	
- Ubistvo novinarkе Radoslave Vujasinović	
- Slučaj “Topčider”	
Bibliografija	69

Inicijativa mladih za ljudska prava se
zahvaljuje na pomoći prilikom izrade
ovog izveštaja sledećim organizacijama:

Fond za humanitno pravo

Labris

Komitet pravnika za ljudska prava (YUCOM)

Centar za evroatlantske studije

CHRIS

Uvod

Inicijativa mladih za ljudska prava (Inicijativa) je 2011. godine počela monitoring određenih krivičnih i parničnih postupaka pred domaćim sudovima, sa ciljem da analizira stepen primene principa pravičnog suđenja u pravosudnom sistemu Republike Srbije.

Istraživačice i istraživači Inicijative su tokom 2011. godine pratili više od 30 sudskih postupaka i istraživali određene slučajeve koji su se završili pre 2011. godine, ali su značajni za temu koja se obrađuje u ovom izveštaju.

Slučajevi su grupisani u sedam tematskih celina: diskriminacija na osnovu seksualnog opredeljenja, policijska tortura, etnički, verski i rasno motivisani mržnja i nasilje, reparacije, organizovani kriminal, govor mržnje. Sedmi deo se odnosi na slučajeve koji su izazvali ogromnu pažnju javnosti, koji su se desili pre više od osam godina, a koji se još uvek nalaze u fazi istrage (slučajevi ubistva novinara Milana Pantića, Slavka Ćuruvije, Radislave Vujasinović i gardista Dražena Milovanovića i Dragana Jakovljevića u Topčideru).

Tokom 2011. i prvih meseci 2012. godine, u okviru slučajeva koje je Inicijativa istraživala i pratila, dve presude su postale pravosnažne (slučaj nasilja u selu Jabuka, slučaj napada na nemačke državljane), u četiri slučaja u toku je žalbeni postupak, šest slučajeva se nalazi u fazi istrage, dok je u ostalim slučajevima u toku prvostepeni postupak.

Tokom monitoringa je uočeno da, uprkos velikom interesovanju javnosti za određene slučajeve, sudski postupci dugo traju i karakteriše ih veliki broj odlaganja (slučaj paljenja Bajrakli džamije, slučaj nesavesnog lečenja - Aleksandra Grahovac, slučajevi Mladena Obradovića i Miše Vacića u vezi sa "Povorkom ponosa" 2009. godine, slučaj Gorana Davidovića u vezi sa napadom na skup "Stop fašizmu" u Novom Sadu, slučaj zloupotrebe službenog položaja u vezi sa aferom "Indeks").

Ono što je takođe uočeno kao problematično je kvalifikovanje počinjenih krivičnih dela – često se određena krivična dela kvalifikuju kao ona kojima je zaprećena blaža krivična sankcija (slučaj paljenja Bajrakli džamije, slučaj Sime Vladičića za pretnje upućene preko "Fejsbuka"), a čak i u slučajevima u kojima to nije tako, sudije se najčešće opredeljuju za minimalne zaprećene kazne (slučaj "Parade ponosa" 2010. godine, slučaj Sime Vladičića za pretnje upućene preko "Fejsbuka").

Reforma pravosuđa u Srbiji, koja je sprovedena tokom 2009. godine, a počela da se primenjuje 1. januara 2010, takođe je doprinela značajnom usporavanju postupaka. Dešavalo se da zbog promene sudskog veća postupci budu vraćeni na početak (slučaj paljenja Bajrakli džamije i slučaj paljenja ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Beogradu 2008. godine).

Veliko interesovanje javnosti i medija za određene slučajeve i pritisak koji je vršen na pravosudne organe uticali su na njihovo postupanje i odlučivanje. Rezultat pritiska javnosti bile su previše stroge ili previše blage presude u određenim slučajevima.

Inicijativa će u narednom periodu početi da prati određene sudske postupke, ali će takođe i nastaviti praćenje slučajeva koji su predstavljeni u ovom i prethodnom izveštaju, ali koji još uvek nisu dobili sudski epilog. Tokom 2012. godine biće objavljena dva izveštaja u kojima će biti predstavljeni rezultati sprovedenog monitoringa.

U Beogradu,
februar 2012. godine

Standardi pravičnog suđenja u međunarodnom i pravnom sistemu Republike Srbije

Međunarodni akti kojim se predviđa pravo na pravično suđenje

Pravo na pravično suđenje predviđeno je Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima¹, kao jedno od osnovnih ljudskih prava. U članu 8. Deklaracije predviđeno je pravo svakoga na efikasni pravni lek, dok se u članu 10. predviđa pravo na pravično suđenje pred nezavisnim i nepristrasnim sudskim telom².

Međunarodni pakt o građanskim i političkim³ pravima, osim garancija koje pruža u pogledu zaštite prava na slobodu izražavanja, pravo okupljanja i udruživanja, takođe predviđa zaštitu prava na pravično suđenje. U članu 14. Pakta predviđa se pravo svih na nepristrasno i javno suđenje, pretpostavka nevinosti, pravo na suđenje na jeziku koji stranka u postupku razume, kao i pravo da zatraži od više sudske instance preispitivanje odluke donete na nižem nivou⁴.

Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda⁵ u članu 6. predviđa pravo na pravično suđenje⁶. Konvencija predviđa da svaka osoba ima pravo na:

- pravičnu i javnu raspravu (o njegovim/njenim građanskim pravima ili krivičnoj optužbi), pred nezavisnim i nepristrasnim sudskim telom, u razumnom roku;
- pretpostavku nevinosti, dok se ne dokaže njegova/njena krivica na osnovu zakona;

U stavu 3. člana 6. Konvencije predviđa se da svako ko je optužen da je počinio krivično delo ima pravo da:

- na jeziku koji razume bude informisan od prirodi dela koje mu se stavlja na teret;

1 - Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima usvojena je od strane Generalne skupštine Ujedinjenih nacija 1948. godine, dostupna na stranici <http://www.un.org/en/documents/udhr/index.shtml>, poslednji put posećena 1. oktobra 2011. godine

2 - Vidi gore pod 1

3 - Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima usvojen je od strane Generalne skupštine Ujedinjenih nacija 1966. godine, a ratifikovan od strane SFRJ 1971. godine, dostupan na stranici <http://treaties.un.org/doc/publication/mtdsg/volume%20i/chapter%20iv/iv-12.en.pdf>, poslednji put posećena 1. oktobra 2011. godine.

4 - Vidi gore pod 3.19

5 - Evropska konvencija o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, doneta je od strane Saveta Evrope 1950. godine, a stupila je na snagu 1953. godine, dostupna na internet stranici <http://conventions.coe.int/treaty/en/treaties/html/005.htm>, poslednji put posećena 1. oktobra 2011. godine.

6 - Vidi gore pod 5.

- ima dovoljno vremena i mogućnosti da pripremi odbranu;
- se brani lično ili putem branioca koga sam izabere;
- ispituje svedoke;
- dobije besplatnu pomoć prevodioca, ako ne razume ili ne govori jezik koji se upotrebljava na sudu.

Pravično suđenje u pravnom sistemu Republike Srbije

Kao potpisnica Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima⁷ i Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda⁸, Republika Srbija je obavezna da u svoj sistem inkorporira i implementira odredbe predviđene ovim međunarodnim dokumentima, a s tim u vezi i odredbe koje se odnose na pravično suđenje.

Ustavom Republike Srbije⁹ je u članu 32.¹⁰, u delu koji se odnosi na zaštitu ljudskih prava, garantovano pravo na pravično suđenje. U članu 33.¹¹ garantovana su posebna prava okrivljenog. Ustavom se garantuje pravo na javno raspravu o svojim pravima ili optužbama koje se na njega/nju odnose, pred nezavisnim i nepristrasnim sudskim telom, u razumnom roku, kao i pravo na besplatnog prevodioca ukoliko osoba kojoj se sudi ne govori ili ne razume jezik na kom se postupak vodi.

U Zakonu o parničnom postupku Republike Srbije¹² takođe se garantuje pravo na pravično suđenje, kao i u Zakoniku o krivičnom postupku¹³, gde se već u 1. članu¹⁴ spominje pravičnost postupka.

Reforma pravosuđa u Republici Srbiji

Skupština Republike Srbije usvojila je 25. maja 2006. godine Nacionalnu strategiju o reformi pravosuđa¹⁵. Reforma je predstavljala jedan od uslova koje je Srbija morala da ispuni u procesu evropskih integracija, a za ciljeve je imala

7 - SFRJ je ratifikovala Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima 30. januara 1971. godine.

8 - Srbija je ratifikovala Evropsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda 3. marta 2004. godine.

9 - Ustav Republike Srbije, Službeni glasnik broj 37/08, proglašen je 8. novembra 2006. godine, dostupan na internet stranici http://www.parlament.rs/upload/documents/Ustav_Srbije_pdf, poslednji put posećena 1. oktobra 2011. godine.

10 - Vidi gore pod 9.

11 - Vidi gore pod 9.

12 - Zakon o parničnom postupku, Službeni glasnik RS br. 125/2004 i 111/2009, članovi 2. i 4.

13 - Zakonik o krivičnom postupku, Službeni glasnik RS br. 72/2011.

14 - Vidi pod 13, član 1.

15 - Nacionalna strategija za reformu pravosuđa usvojena je od strane Narodne skupštine 25.5.2006. godine, dostupna na internet stranici http://www.mpravde.gov.rs/images/strategija_reforme_pravosudja__cir_no1.pdf, poslednji put posećena 1. oktobra 2011. godine.

uspostavljanje vladavine prava, kao i poverenja građana u pravosudne organe, tako što će se, između ostalog, i sudski postupci završavati u razumnom roku.

Kao jedan od imperativa, postavljen je cilj da se radni i porodični sporovi, postupci u kojima učestvuju maloletna lica kao i drugi hitni postupci završavaju u zakonom predviđenim rokovima, kao i da se spreči neopravdano odugovlačenje sudskih postupaka koje dovodi do njihovog zastarevanja.

Osnovna načela na kojima je strategija zasnovana su nezavisnost, transparentnost, efikasnost i odgovornost pravosuđa¹⁶.

Parlament Republike Srbije je na sednici 22. decembra 2008. godine usvojio paket pravosudnih zakona¹⁷ na kojima se temeljila reforma sudstva i tužilaštva u Srbiji.

Strategijom je predviđeno formiranje dva nova organa – Visokog saveta sudstva i Državnog veća tužilaca. Takođe, predviđeno je da se nova mreža sudova uspostavlja od 1. januara 2010. godine.

Strategijom za reformu pravosuđa predviđeno je i formiranje Komisije za sprovođenje reforme¹⁸ koja će biti odgovorna za realizaciju ciljeva i aktivnosti iz Strategije i Akcionog plana. Komisija nikada nije oformljena, a implementaciju Strategije za reformu pravosuđa na sebe je preuzelo Ministarstvo pravde Republike Srbije.

Dugoročno, reforme je trebalo da tokom 2010-2011. godine dovedu do delotvornog upravljanja predmetima, kao i do ubrzanja krivičnih postupaka u zemlji, do toga da istražne sudije i tužioci rade u skladu sa najboljim standardima i da se pravna pomoć u krivičnim i parničim postupcima obezbeđuje na osnovu jasnih kriterijuma o finansijskim mogućnostima¹⁹.

Evropska komisija je u svom Izveštaju o napretku Srbije za 2010. godinu²⁰ izrazila zabrinutost u vezi sa sprovedenom reformom pravosuđa, koja je u Srbiji

16 - Vidi gore pod 15.

17 - U okviru paketa pravosudnih zakona usvojeni su sledeći zakoni: Zakon o visokom savetu sudstva, Zakon o državnom veću tužilaca, Zakon o sudijama, Zakon o javnom tužilaštvu, Zakon o uređenju sudova i Zakon o područjima i sedištima sudova i javnih tužilaštva.

18 - Nacionalna strategija o reformi pravosuđa, vidi gore pod 15.

19 - Nacionalna strategija o reformi pravosuđa, vidi gore pod 15.

20 - Izveštaj Evropske komisija o napretku Srbije za 2010. godinu, dostupan na internet stranici http://www.seio.gov.rs/upload/documents/Izvestaji/izestaj_o_napretku_srbije_2010_sa_%20aneksom.pdf, poslednji put posećena 1.oktobra 2011. godine

počela da se primenjuje početkom 2010. godine. Osnovne zamerke odnose se na netransparentnost u postupku reizbora sudija i tužilaca, koji je sproveden 2009. godine, kao i na neefikasnost sudskih postupaka. U izveštaju se navodi da smanjenje broja tužilaca i sudija nije sprovedeno na osnovu potreba sistema, kao i da su sudski postupci dodatno usporeni zbog sprovođenja reforme.

Prema podacima beogradskog Instituta za uporedno pravo, sudski postupci u Srbiji prosečno traju četiri godine, a u 14 odsto slučajeva postupci traju više od sedam godina²¹. Prema istoimenom izvoru, na 1000 stanovnika u Srbiji postoji do 0,28 sudija i 1,18 sudskih pomoćnika²². Prema broju predmeta po kojima postupaju, sudije u Srbiji su među najopterećenijim u Evropi²³.

Stepen primene principa pravičnog suđenja u Srbiji – slučajevi pred Evropskim sudom za ljudska prava

Republika Srbija ratifikovala je Evropsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda²⁴ 3. marta 2004. godine. Ovom ratifikacijom otvorena je mogućnost da Srbija bude tužena pred Evropskim sudom za ljudska prava²⁵, za slučajeve u kojima je došlo do kršenja odredbi Konvencije.

Broj predstavki koje su građani i građanke podneli protiv Republike Srbije zaključno sa 2011. godinom dostigao je broj od 6.750 predstavki²⁶. Broj predstavki je uvećan za 2.000 u odnosu na prethodnu godinu, što Srbiju stavlja na šesto mesto država²⁷, po broju predstavki podnetih protiv njih, dok je, ako se koristi srazmera između ukupnog broja stanovnika i broja predstavki, Srbija na prvom mestu²⁸.

21 - Suđenja u Italiji traju u proseku 5 godina dok u Velikoj Britaniji traju prosečno 2,5 godina.

22 - U Sloveniji na 1000 stanovnika dolazi 0,44 sudija i 2,41 sudijska pomoćnika, au Hrvatskoj na 1000 stanovnika dolazi 0,39 sudija i 1,84 sudijska pomoćnika.

23 - „Što je brzo, to je i kuso“, dnevni list „Politika“, 14. novembar 2010. godine, dostupno na sajtu <http://www.politika.rs/rubrike/Tema-nedelje/Deset-uslova-za-EU-3-Reforma-pravosudja/Sto-je-brzo-to-je-i-kuso.lt.html>, poslednji put posećeno 12. januara 2012. godine.

24 - Vidi gore pod 5.

25 - Više informacija o Evropskom sudu za ljudska prava dostupno je na internet stranici http://www.echr.coe.int/ECHR/Homepage_EN, poslednji put posećena 1. oktobra 2011. godine.

26 - Statistika 2012. godina, Ministarstvo pravde, Zastupnik pred Evropskim sudom za ljudska prava, dostupno na <http://www.zastupnik.mpravde.gov.rs/uploads/cr/statistika-i-pregledi/pregled-presuda-donetih-u-2012.-godini-u-odnosu-na-republiku-srbiju/statistika2012.pdf>, poslednji put posećeno 28. februar 2012. godina.

27 - Protiv Slovenije je podneto 3332 predstave, protiv Hrvatske 1752, protiv Bosne i Hercegovine 1408, protiv BJR Makedonije 1020, dok je protiv Crne Gore podneto 869 predstavki.

28 - Vidi gore pod 26.

Prema rečima direktora Instituta za uporedno pravo Beograd Jovana Ćirića, 26 odsto predstavki građana se odnosi na povredu prava na suđenje u razumnom roku, dok se 16 procenata odnosi na povredu prava na fer i pravično suđenje²⁹.

Građani/ke Srbije imaju veliko poverenje u Evropski sud za ljudska prava, a predstavke koje se podnose protiv Srbije najčešće se odnose na kršenje prava na suđenje u razumnom roku, povredu prava na rad, kao i problem neizvršavanja pravosnažnih sudskih odluka³⁰.

Evropski sud za ljudska prava je do sada doneo 61 presudu³¹ u slučajevima protiv Srbije. U sedam presuda, ovaj sud je konstatovao da nije bilo povrede nijedne od odredbi Konvencije, dok je u 54 slučaja konstatovano da je došlo do povrede bar jedne od odredbi Konvencije³².

Najveći broj predstavki i dalje se odnosi na dugo trajanje sudskih postupaka i neizvršavanje pravosnažnih presuda domaćih sudova.

Što se tiče presuda donetih 2011. godine, Evropski sud za ljudska prava je u osam slučajeva konstatovao da je došlo do povrede člana 6. stav 1 Konvencije³³.

29 - Vidi gore pod 26.

30 - Vidi gore pod 21.

31 - U 2006. godini doneta je 1 presuda, u 2007 doneto je 14, u 2008. godini doneto je 9 presuda, u 2009. godini doneto je 16, u 2010. godini 9, dok je do kraja 2011. godine Sud doneo 12 presuda.

32 - Vidi gore pod 26.

33 - Slučaj Jovana Ristić protiv Srbije (dužina trajanja krivičnog postupka), slučaj Rajka Veljkov protiv Srbije (dužina trajanja spora iz porodičnih odnosa), slučaj Zorica Rašković i Dana Milunović protiv Srbije (povreda prava na imovinu), slučaj Dalibor Živić protiv Srbije (povreda prava na pravično suđenje u vezi sa potrebom za ujednačenom sudskom praksom), slučaj Zoran Stanimirović protiv Srbije (korišćenje nedozvoljenih dokaza), slučaj Savo Šorgić protiv Srbije (povreda prava na pristup sudu i pravo na nepristrasan sud), slučaj Nenad Đokić protiv Srbije (povreda prava na pristup sudu).

**Slučajevi
koje je pratila
Inicijativa mladih
za ljudska prava**

Diskriminacija na osnovu seksualnog opredeljenja

“Dan ponosa” 2001. godine

Pod sloganom “Ima mesta za sve”, prvi “Dan ponosa” u organizaciji Labris-a i Gayten-a, bio je zakazan za 30. jun 2001. godine i uredno prijavljen policiji, uz napomenu da se očekuje nasilje nad učesnicima i učesnicama skupa. Kao što su upozorili organizatori, povorka je napadnuta. Prema proceni medija, oko 1.000 ljudi – navijači “Crvene zvezde”, “Partizana” i “Rada”, Svetosavska omladina i oni koji su se novinarima predstavili kao članovi “otačastvenog pokreta”, okupili su se na Trgu republike neposredno pred dolazak LGBT³⁴ aktivista.

Nešto posle 15 časova, kako su aktivisti dolazili na proslavu “Dana ponosa”, vidno obeleženi balonima duginih boja, gnevna masa ih je dočekala dobacivanjem i psovanjem koje je kasnije preraslo u batinaški lov na aktiviste po parkovima i ulicama grada³⁵. Napadnuti su i novinari, građani koji su se tad zatekli na Trgu republike, ali i onaj nedovoljan broj policijskih službenika, koji je trebalo da obezbeđuje skup. U saopštenju organizatora skupa, kao inspiratori nasilja navedeni su članovi pokreta “Obraz” i navijačkih grupa, ali i predstavnici Srpske pravoslavne crkve³⁶.

Načelnik policije Boško Buha je na pitanje novinara “B92” zašto je bilo tako malo policije iako je nasilje najavljivano, odgovorio da “ne zna koliko je trebalo policajaca da pošalje, jer to nije miting od 20.000 ljudi”. Policija je tada privela 32 osobe, od kojih je šest osoba bilo maloletno³⁷.

Na sajtu “Jutjub” nalazi se desetominutni snimak prvog pokušaja održavanja “Dana ponosa” LGBT populacije u Beogradu³⁸.

“Belgrade pride” 2004. godine

Organizacije koje se bave pravima LGBT osoba najavile su održavanje “Parade ponosa” i 2004. godine. Pripreme su trajale nekoliko meseci, ali je skup

34 - Lesbian Gay Bisexual Transexual Community

35 - „Gej parada 2001. – Izveštaji medija i reagovanja“, GayEcho.com, dostupno na internet stranici <http://www.gayecho.com/aktivizam.aspx?id=3215>, poslednji put pristupljeno 17. januara 2012. godine

36 - „Razbijanje gay parade“, B92.net, dostupno na internet stranici <http://www.b92.net/specijal/gay-parada/gay-saop.phtml>, poslednji put pristupljeno 17. januara 2012. godine

37 - Ibid.

38 - „Razbijanje gej parade 2001“, Youtube.com, dostupno na internet stranici <http://www.youtube.com/watch?v=nUOH7nrVfys>, poslednji put pristupljeno 19. januara 2012. godine

otkazan iz bezbednosnih razloga, nakon martovskog nasilja na Kosovu, eskalacije nasilja i paljenja džamija u Beogradu i Nišu³⁹.

“Povorka ponosa” 2009. godine

Atmosfera koju su pred najavljenju “Povorku ponosa” stvarali pripadnici ultradesničarskih organizacija Otačastveni pokret “Obraz”, “Naši 1389” i navijačke grupe, sa porukama poslatim u vidu grafita, letaka i nalepnica „smrt pederima“, „Beogradom krv će liti, gej parade neće biti“, „pederi, čekamo vas“, rezultirala je odlukom policije da “Povorku ponosa” proglasi “skupom ekstremno visokog rizika”⁴⁰.

“Povorka ponosa” bila je zakazana za 20. septembar 2009. godine. Skup je prijavljen policiji, a povorka je trebalo da bude održana na Platou ispred Filozofskog fakulteta u Beogradu. Dan pred predviđeno održavanje “Povorku ponosa”, 19. septembra 2009. godine, predsednik Vlade Mirko Cvetković je na sastanku sa Organizacionim odborom “Povorku ponosa” uručio rešenje o izmeštanju lokacije održavanja povorke, koje je potpisao direktor policije Srbije Milorad Veljović⁴¹.

U obrazloženju rešenja, navodi se da državni organi Republike Srbije nisu u mogućnosti da 20. septembra 2009. godine garantuju ostvarivanje ustavnih prava na mirno okupljanje ispred Filozofskog fakulteta. Umesto toga, predložena je druga lokacija, Park prijateljstva kod Ušća ili ispred platoa Palate Srbije. Nakon sastanka, Organizacioni odbor je održao konferenciju za novinare, na kojoj su govorili Dušan Kosanović, Dragana Vučković, Majda Puača, Marija Savić i Milica Đorđević. Oni su tom prilikom saopštili da “Povorka ponosa” neće biti održana, jer u rešenju MUP-a stoji preporuka o izmeštanju skupa⁴². Članovi Organizacionog odbora nisu pristali na izmenu lokacije, navodeći da bi „svako izmeštanje parade obesmisliло njenu suštinu“. Majda Puača iz PR službe “Povorku ponosa” je rekla da je to za njih neprihvatljivo rešenje i da insistiraju na tome da parada nije otkazana, već zabranjena, iako je skup na Platou uredno prijavljen.

39 - “History of prides”, Parada.rs, dostupno na internet adresi <http://www.parada.rs/index.php/en/history>, poslednji put pristupljeno 19.01.2012.

40 - Otkazana Povorka ponosa, RTS internet portal, dostupno na internet stranici http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2009&mm=09&dd=19&nav_category=11&nav_id=382249 poslednji put posećenoj 20. februara 2012. godine.

41 - Rešenje o izmeštanju lokacije skupa, dostupno u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava

42 - “Konferencija posle zabrane Povorku ponosa 2009”, dostupno na internet starnici

Pripadnici pokreta "Naši 1389" i Otačastvenog pokreta "Obraz" su preko svojih veb stranica pozdravili odluku o otkazivanju "Povorke ponosa". Oni su takođe najavili da će se okupiti na Platou kod Filozofskog fakulteta 20. septembra 2009. godine prepodne, kako bi održali skup "Apsolutno nenasilna svenarodna srpska žurka seksualno nedevijantnih"⁴³.

Sudsko procesuiranje slučaja

Optužni predlog Kt.br.2260/2009 podignut je 30. oktobra 2009. godine pred Prvim opštinskim sudom u Beogradu, protiv okrivljenih Mladena Obradovića i Miše Vacića. Oni se terete da su izvršili krivično delo "rasna i druga diskriminacija" iz člana 387. stav 4. Krivičnog zakonika Republike Srbije⁴⁴.

Slučaj Mladena Obradovića

Prvi osnovni sud u Beogradu

Predsednik sudskog veća: Sudija Ivana Ramić

Broj predmeta: K.23953/10

Optuženi: Mladen Obradović

Krivično delo za koje se tereti: rasna i druga diskriminacija iz člana 387 st.4 KZ⁴⁵

Optužnica je podignuta 30.oktobra 2009. godine

Trenutni status slučaja: prvostepeni postupak nije okončan

Mladenu Obradoviću se u procesu K.23953/10 stavlja na teret da je u periodu od 13. do 20. septembra 2009. godine predstavljao i širio ideje koje zagovaraju diskriminaciju zasnovanu na seksualnoj orijentaciji, tako što je organizovao pisanje grafita preteće i uvredljive sadržine „Smrt pederima“, „Beogradom krv će liti, gej parade neće biti“, „Pederi čekamo vas“ i na svom računaru izrađivao propagandni materijal – oglase, plakate, flajere, nalepnice i javne pozive u vezi sa učesnicima skupa.

Na glavnom pretresu 25. oktobra 2010. godine, razdvojen je postupak koji se vodi protiv Mladena Obradovića (K.23953/10) od postupka koji se vodi protiv Miše Vacića (K-4071/2010).

43 - "Gej parade neće biti", dostupno na stranici <http://www.obraz.rs/Aktivnosti/Mediji/2009/GejParadeNece-Biti.htm> poslednji put posećenoj 20. jula 2011. godine.

44 - Krivični zakon Republike Srbije ("Sl. glasnik RS", br. 85/2005, 88/2005 - ispr., 107/2005 - ispr., 72/2009 i 111/2009)

45 - Krivični zakon Republike Srbije ("Sl. glasnik RS", br. 85/2005, 88/2005 - ispr., 107/2005 - ispr., 72/2009 i 111/2009)

Postupci su razdvojeni, jer se Vaciću stavlja na teret i nedozvoljeno posedovanje oružja.

Sedmog jula 2011. godine održan je glavni pretres na kome je pročitana optužnica. Nakon toga je saslušan Mladen Obradović, koji se izjasnio da nije kriv⁴⁶. Sudija Ivana Ramić je opomenula okrivljenog za nepoštovanje suda, jer je nosio majcu sa natpisom "Čekamo vas"⁴⁷.

Trećeg oktobra 2011. godine, počeo je dokazni postupak u kome je saslušan svedok Lazar Pavlović iz organizacije "Gej-strejt alijansa". Odbrana je insistirala da se pozove još neko iz Organizacionog odbora "Povorke ponosa", kao i ministar unutrašnjih poslova Ivica Dačić. Sledeći pretres održan je 25. novembra 2011. godine⁴⁸, kada je svedočila Marija Savić iz organizacionog odbora "Povorke ponosa". Ukupno je održano četiri glavna pretresa, a dva nisu održana.

Slučaj Miše Vacića

Prvi osnovni sud u Beogradu

Predsednik sudskog veća: sudija Ivana Ramić

Broj predmeta: K-4071/2010

Optuženi Miša Vacić

Krivično delo za koje se tereti: rasna i druga diskriminacija iz člana 387 st.4 KZ-a i nedozvoljeno držanje oružja, član 348. stav 1 Krivičnog zakonika

Optužnica je podignuta 30.oktobra 2009. godine

Trenutni status slučaja: prvostepeni sudski postupak nije okončan

Okrivljeni Miša Vacić je optužen da je u periodu od 18. do 20. septembra 2009. godine predstavljao i širio ideje koje zagovaraju diskriminaciju pripadnika LGBT populacije, tako što je pribavljao i širio propagandni materijal, nalepnice sa tekstom „nećemo gej paradu, hoćemo patriotsku vladu“ i u sredstvima javnog informisanja davao izjave preteće sadržine. Vaciću se stavlja na teret i neovlašćeno držanje vatrenog oružja⁴⁹. Zbog toga je sud u daljem radu razdvojio slučajeve Vacića i Obradovića.

⁴⁶ - Održana dva glavna pretresa 7.jula 2011. godine i 3.oktobra 2011. godine Pretres zakazan za 23. maj 2011. godine nije održan, odgovor Prvog osnovnog suda u Beogradu od 3. oktobra 2011. godine, dostupan u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava

⁴⁷ - Izveštaj sa suđenja Mladenu Obradoviću od 25. oktobra 2011. godine, dostupan u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava

⁴⁸ - Odgovor Prvog osnovnog suda u Beogradu od 3.oktobra 2011. godine, dostupan u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava.

⁴⁹ - Krivičnog zakonika RS, Nedozvoljeno držanje oružja, član 348. stav 1.

Vacić se na glavnom pretresu 25. oktobra 2010. godine izjasnio da nije kriv ni po jednoj tački optužnice. Pri izjašnjavanju o optužnom predlogu, pripadnike LGBT populacije je nazivao “pederima”.

Od trenutka razdvajanja postupka u odnosu na Obradovića, u procesu protiv Vacića zakazano je osam pretresa, od čega su samo dva održana. U dokaznom postupku saslušani su svedoci Lazar Pavlović i Marija Savić.

U daljem postupku, na pretresu održanom 21. oktobra 2011. godine postupak je spojen sa postupkom u kom se Vacić tereti za “sprečavanja službenog lica pri privođenju”. Predmetni krivični postupak nije okončan. Sledeći pretres zakazan je za 7. mart 2012. godine.

“Parada ponosa” 2010. godine

Desetog oktobra 2010. godine u Beogradu je održana “Parada ponosa”. Skup koji je prijavljen policiji obezbeđivalo je 5.000 policajaca. Povorka se kretala od parka Manjež, kroz ulice Nemanjinu, Kneza Miloša i Masarikovu do Studentskog kulturnog centra. Učesnicima “Parade ponosa” su prethodno upućene preteće poruke putem štampe, elektronskih medija i grafita ispisanih po gradu. Preteće poruke su najavljivale nemire i pozivale na nasilje u toku “Parade”⁵⁰.

Vođa desničarskog pokreta „Obraz” Mladen Obradović uhapšen je 10. oktobra ujutru na Zelenom vencu, pre početka okupljanja učesnica i učesnika “Parade ponosa”.

Na dan “Parade ponosa”, 10. oktobra 2010. godine, policijske snage su obezbeđivale tok i program skupa. Oko 5.600 policajaca, pod opremom za razbijanje demonstracija, u ulicama oko parka Manjež obezbeđivali su oko 1.000 učesnika “Parade”, što je onemogućilo protivnicima skupa da priđu mestu njegovog održavanja. Jake policijske snage nisu sprečile demonstrante da na širem području centra grada izazovu nered, napadnu sedišta političkih partija, zgrade institucija i RTS-a. Neredi su se brzo proširili na ceo centar Beograda, od Slavije do Kalemegdana. U neredima koje je, prema procenama medija, izazvalo oko šest hiljada demonstranata, povređeno je više od 140 ljudi (124 policajaca i 17 demonstranata). Privedeno je 207 osoba, a 100 je zadržano u pritvoru zbog

50 - (očekivane) pretnje pred “Prajd”, Internet portal B92, dostupno na internet stranici http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2010&mm=09&dd=08&nav_category=11&nav_id=457391 poslednji put posećena 02. mart 2012. godine.

nasilničkog ponašanja i krađa. Pričinjena je ozbiljna materijalna šteta⁵¹. Od ukupnog broja privedenih, 60 odsto su iz unutrašnjosti Srbije. Među uhapšenima su 54 maloletna lica⁵².

Na sednici Skupštine opštine Stari grad 29. oktobra 2010. godine, odbornik SRS-a Jovan Nikolić delio je fotografije učesnika "Parade", uz izjavu da će ih dostaviti i organizaciji "Naši 1389", čiji će članovi "znati šta sa njima treba da se radi"⁵³. Odbornik DSS-a u Skupštini grada Beograda Nebojša Bakarec je, govoreći na sednici, podržao nasilje nad pripadnicima LGBT populacije, a homoseksualnost okarakterisao kao "bolest, nastranost, devijantno ponašanje i izopačenost, te društveni problem zbog koga su se sukobili predstavnici zdrave, heteroseksualne Srbije"⁵⁴.

Sudsko procesuiranje slučaja

Zbog nasilničkog ponašanja privedene su 124 osobe. Optužnica je podignuta protiv 111 osoba, a u daljim postupcima osuđeno je njih 36. U slučaju 11 osoba postupak je obustavljen⁵⁵.

Slučaj Hadži Andreja Milića

Zbog pretnji učesnicima "Parade ponosa" i državnom vrhu koji je podržao održavanje skupa, uhapšen je samozvani komandant "Garde svetog cara Lazara", Hadži Andrej Milić⁵⁶. Milić je uhapšen po nalogu tužilaštva, jer je na svom "Fejsbuk" profilu upućivao preteće poruke povodom održavanja "Parade", što je, kako se navodi, okvalifikovano kao krivično delo podrivanja ustavnog poretka zemlje⁵⁷.

51 - "Neredi u Beogradu", Radio televizija Srbije, dostupno na stranici <http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/135/Hronika/777876/Neredi+u+Beogradu.html> poslednji put posećenoj 24. oktobra 2011. godine.

52 - „Ko 'diriguje' hiljadama huligana", B92.net. dostupno na internet stranici http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2010&mm=10&dd=11&nav_category=12&nav_id=464440, poslednji put pristupljeno 17. januar 2012. godine

53 - "Saopštenje Koalicije protiv diskriminacije", Koalicija protiv diskriminacije, dostupno na internet stranici <http://www.chris-negotin.org/Odbor/aktuelno/sr/Saopstenje-KPD/Saopstenje2.html> poslednji put posećena 24. oktobra 2011. godine.

54 - "Govor mržnje u Skupštini Beograda", portal B92, dostupno na internet stranici http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2010&mm=10&dd=29&nav_id=468727 poslednji put posećena 24. oktobra 2011. godine.

55 - "Gde su oni koji bi da pale Beograd?" portal B92, dostupno na internet stranici http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2011&mm=10&dd=09&nav_category=12&nav_id=548183 poslednji put posećena 24. oktobra 2011. godine.

56 - "Uhapšen komandant "Garde svetog cara Lazara", dnevni list "Blic", dostupno na internet stranici <http://www.blic.rs/Vesti/Hronika/208297/Uhapsen-komandant-Garde-svetog-cara-Lazara> poslednji put posećena 24. oktobra 2011. godine.

57 - Zakon o bezbednosno-informativnoj agenciji ("Sl. glasnik RS", br. 42/2002 i 111/2009)

Slučaj Aleksandra Đurđevića

Odeljenje za visoko tehnološki kriminal Višeg javnog tužilaštva u Beogradu tereti Aleksandra Đurđevića zvanog Aladin za pretnje učesnicima "Parade ponosa". On je ugrozio njihovu sigurnost jer je pretnjom da će napasti "život i telo, na internet prezentaciji 'Fejsbuk' u okviru grupe 'Obraz', čiji je član, uputio preteću poruku s pozivom na smrt učesnicima gej parade, čime je izvršio krivično delo ugrožavanja sigurnosti čl.138.st.1. KZ"⁵⁸.

Slučaj Mladen Obradović i ostali

Viši sud u Beogradu

Predsednik sudskog veća: sudija Danko Laušević

Broj predmeta: K-4264/2010

Krivično delo za koje se tereti: širenje rasne i druge diskriminacije, kao i nasilničko ponašanje prema policiji 387. stav 3 Krivičnog zakonika⁵⁹

Optužnica je podignuta 22. decembra 2011. godine

Trenutni status slučaja: prvostepena presuda je doneta 20.aprila 2011. godine. Žalbeni postupak je u toku

Optužnica je podignuta 22. decembra 2010. godine, a suđenje Mladenu Obradoviću i ostalima počelo je 3. marta 2011. godine pred Višim sudom u Beogradu. Optužnica tereti četrnaestoricu optuženih⁶⁰ da su „hteli izvršenje krivične radnje koja im se stavlja na teret“, i u stanju uračunljivosti želeli da spreče održavanje „Parade ponosa“ (10. oktobra 2010. godine). Optuženi su za širenje rasne i druge diskriminacije, kao i za nasilničko ponašanje prema policiji.

Na glavnom pretresu 3. marta 2011. godine svoju odbranu iznela su sedmorica optuženih. Ni jedan od saslušanih nije priznao krivično delo koje mu se optužnicom stavlja na teret. Predstavnicima nevladinih organizacija i organizacijama za zaštitu ljudskih prava nije bilo dozvoljeno prisustvo glavnom pretresu.

58 - (očekivane) pretnje pred "Prajd", Internet portal B92, dostupno na internet stranici http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2010&mm=09&dd=08&nav_category=11&nav_id=457391 poslednji put posećena 02. mart 2012. godine.

59 - Krivični zakonik Republike Srbije, Službeni glasnik broj 85/2005, 88/2005, 107/2005, 72/2009 i 111/2009, iz člana 387.

60 - Optuženi: Obradović Mladen, Popović Miloš, Lazarević Marko, Ilić Dušan, Radonjić Dobrica, Marinković Igor, Vidović Nikola, Savović Srđan, Grbić Damir, Milisavac Mladen, Andrejev Goran, Živković Aleksandar, Milovanović Krsto, Čalić Jelena, internet portal Prvog osnovnog suda u Beogradu, dostupno na http://tpson.portal.sud.rs/libra_portal_full/default.cfm, poslednji put posećen 29. oktobra 2011. godine

Na glavnom pretresu 4. marta 2011. godine nastavljeno je saslušanje optuženih i ukinut pritvor Milošu Popoviću, Dobrici Radonjiću i Aleksandru Živkoviću, a devetorici optuženih je produžen pritvor. Za optuženog Srđana Savovića je uloženo jemstvo.

U nastavku suđenja 13. aprila 2011. godine, advokat Jelene Obradović je zatražio da se u odnosu na optuženu postupak razdvoji, jer je ona u osmom mesecu trudnoće. Na istom glavnom pretresu nastavljen je dokazni postupak-daljim saslušanje svedoka i izvođenjem ostalih dokaza⁶¹.

Dvadesetog aprila 2011. godine sudsko veće, na čelu sa predsedavajućim sudijom Dankom Lauševićem, je nakon pet sati rasprave izreklo presudu – optuženi su proglašeni krivim⁶². Mladen Obradović je osuđen na dve godine zatvora, Jelena Obradović godinu dana kućnog pritvora. Na jednu i po godinu zatvora osuđeni su Krsto Milovanović i Damir Grbić, a godinu dana kazne dobili su Mladen Milisavac, Goran Andrejev i Aleksandar Živković. Miloš Popović Srđan Savović, Marko Lazarević, Nikola Vidović i Igor Marinković osuđeni su na deset meseci zatvora. Svim optuženim je u trajanje zatvorske kazne uračunat boravak u pritvoru⁶³.

Donesena presuda nije pravosnažna. Svih četrnaest optuženih žalilo se na presudu, a žalbu je uložilo i Više javno tužilaštvo⁶⁴.

Na zahtev Inicijative mladih za ljudska prava za pristup informacijama od javnog značaja upućen Višem sudu u Beogradu, sudija Dragoljub Albijanić donosi rešenje kojim se odbija pristup informacijama sa obrazloženjem „da bi time, između ostalog ugrozio, omeo ili otežao vođenje sudskog postupka“⁶⁵.

Slučaj Milana Vacića i Milana Rusa

Milan Rus i Milan Vacić su 10. oktobra 2010. godine iz vozila u pokretu u blizini tržnog centra „Ušće“ pripadnicima MUP-a, koji su obezbeđivali grad tokom „Parade“ uputili reči „Pederi žandarski, jebemo vas u usta“, a nakon toga pokušali da se velikom brzinom udalje sa lica mesta⁶⁶.

61 - Kao dokazi su izneti telefonski listinzi optuženih i propagandni leci, Izveštaj sa suđenja Mladenu Obradoviću organizacija Labris i Žene u crnom, dostupno u arhivi Inicijative.

62 - Izveštaj sa suđenja organizacija Labris i Žene u crnom, dostupno u arhivi Inicijative.

63 - Vidi gore pod 28.

64 - Internet portal Prvog osnovnog suda u Beogradu, dostupno na http://tpson.portal.sud.rs/libra_portal_full/default.cfm, poslednji put posećen 29. oktobra 2011. godine.

65 - Odgovor Višeg suda u Beogradu od 15. oktobra 2011. godine, dostupan u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava

66 - Optužni predlog dobijen na osnovu zahteva za pristup informacijama od javnog značaja od Prvog osnovnog suda u Beogradu, koji se sada nalazi u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava

Sudsko procesuiranje slučaja

Prvi osnovni sud u Beograd

Optuženi: Milan Vacić i Milan Rus

Predsednik sudskog veća: sudija Svetlana Aleksić nakon promene Nada Mihajlović

Broj predmeta: K-23451/2010

Krivično delo za koje se terete: ometanje ovlašćenog službenog lica u obavljanju poslova bezbednosti ili održavanja javnog reda i mira, član 23 Zakona o javnom redu i miru⁶⁷

Početak krivičnog postupka: 12. novembar 2010. godine

Trenutni status predmeta: pravosnažna presuda je doneta: 19. novembar 2010. godine

Predmet je dodeljen sudiji Svetlani Aleksić, koja je zakazala prvi glavni pretres za 12. novembar 2010. godine. Na glavnom pretresu je promenjen predsednik sudskog veća i postavljena sudija Nada Mihajlović. Saslušani su optuženi Milan Vacić i Milan Rus, oštećeni Vuk Marković i Marko Virijević, svedoci Aleksandar Milošević, Miloš Gigić i Nenad Alajbegović. Okrivljeni su tada rekli da je izjava bila upućena prolaznicima, civilima koji su prolazili pored pripadnika MUP-a, što su oštećeni demantovali. Zamenica javnog tužioca Gordana Nedić Isalović nije imala nijedno pitanje. Zato je sudija Nada Mihajlović preuzela ispitivanje stranaka u postupku, i nakon izvođenja dokaza donela prvostepenu presudu u kojoj se optuženi oglašavaju krivim⁶⁸.

Branioци Vacića i Rusa su se na prvostepenu presudu žalili, ali je Viši sud 19. novembra 2010. godine odbacio obe žalbe čime je prvostepena presuda postala pravosnažna. Sud je kao olakšavajuću okolnost uzeo da Vacić i Rus nisu ranije osuđivani. Vacić i Rus su za krivično delo ometanje ovlašćenog službenog lica u obavljanju poslova bezbednosti ili održavanja javnog reda i mira⁶⁹ osuđeni na šest meseci kazne zatvora, uslovno na dve godine. Nakon izricanja presude, sud im je ukinuo pritvor.

67 - Zakon o javnom redu i miru, Službeni glasnik Republike Srbije, br. 51/92, 53/93, 67/93, 48/94 i 85/2005 - dr. zakon

68 - Zapisnik sa glavnog pretresa dobijen na osnovu zahteva za pristup informacijama od javnog značaja od Prvog osnovnog suda u Beogradu, koji se sada nalazi u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava.

69 - Zakon o javnom redu i miru, član 23, stav 1: Ko uvredi, zlostavi, pretili da će napasti, pokuša da napadne ili napadne ili na drugi način ometa ovlašćeno službeno lice u obavljanju poslova bezbednosti ili održavanja javnog reda i mira - kazniće se zatvorom od šest meseci do tri godine.

„Parada ponosa“ 2011. godine

Uoči zakazane “Parade ponosa” 2011. godine na “Fejsbuk” stranici “500 000 Srba protiv Gej Parade”⁷⁰, osvanule su pretnje učesnicima/cama tog događaja. Pored izraza “pederi”, na stranici se mogu naći i komentari “ubi, ubi, ubi pedera! i lezbejku!”, “pedere u blendere”, “metak u slepoočnicu”, i razne druge preteće poruke⁷¹.

U Beogradu su se uoči najavljene “Parade ponosa” pojavile nalepnice na kojima piše “dolazimo” i “stižemo” sa datumom kad je zakazana “Parada”. U vozilima gradskog prevoza mogle su se videti nalepnice “Pedere u blendere”, a mnogi grafiti iz prethodnih godina još uvek nisu uklonjeni.

Ultradesničarska organizacija Otačastveni pokret “Obraz” zakazala je skup pod nazivom “Molitveni hod”⁷² takođe za 2. oktobar (datum za koji je najavljena “Parada ponosa”), a pokret “Dveri” je za 1. oktobar najavio održavanje “Porodične šetnje”⁷³. Organizacije “Obraz” i “Dveri” su pozvali vlasti da otkazu “Paradu ponosa”⁷⁴. Kako se datum održavanja skupa bližio, sve je manje političara izlazilo u javnost sa stavom o “Paradi”, pod izgovorom da “Srbija ima većih problema”⁷⁵. Ministar unutrašnjih poslova Ivica Dačić, iako je resorni ministar, zatražio je podršku političara po pitanju održavanja “Parade”⁷⁶.

Nacionalni savet za bezbednost je 30. septembra zabranio sve skupove koji su zakazani za taj vikend, “zbog postojanja bezbednosnih rizika”⁷⁷, a zabranu je podržao predsednik Srbije Boris Tadić⁷⁸.

70 - “500 000 Srba protiv Gej Parade”, Facebook.com, dostupno na internet adresi <http://www.facebook.com/pages/500-000-%D0%A1%D1%80%D0%B1%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%B8%D0%B2-%D0%93%D0%B5%D1%98-%D0%9F%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B5/123776357720583?sk=wall>, poslednji put posećena 15.01.2012.

71 - ibid.

72 - „Obraz za nedelju najavio Molitveni hod u Beogradu“, Studiob.rs dostupno na internet adresi <http://www.studiob.rs/info/vest.php?id=68530>, poslednji put pristupljeno 20.januara 2012.godine

73 - „Dveri najavile Porodičnu šetnju“, Rts.rs, dostupno na internet adresi http://www.rtv.rs/sr_lat/drustvo/dveri-najavile-porodicnu-setnju_275730.html, poslednji put pristupljeno 20.januara 2012.godine

74 - ibid.

75 - Đilas i Dačić za odlaganje Prajda, internet portal B92, dostupno na internet stranici http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2011&mm=09&dd=29&nav_category=12&nav_id=545707 i Palma, Dveri, Obraz podržali zabranu, internet portal B92, dostupno na internet stranici http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2011&mm=09&dd=30&nav_category=12&nav_id=545985 poslednji put pristupljeno 20.januara 2012.godine

76 - „Dačić: Neka se političari isprse i izjasneo Paradi ponosa“, Tanjug.rs, dostupno na internet adresi <http://www.tanjug.rs/novosti/19719/dacic-neka-se-politricari-isprse-i-izjasne-o-paradi-ponosa.htm>, poslednji put pristupljeno 20.januara 2012.godine

77 - “Zabranjeni svi skupovi za vikend, kao i Parada ponosa”, Blic.rs, dostupno na internet adresi <http://www.blic.rs/Vesti/Drustvo/280218/Zabranjeni-svi-skupovi-za-vikend-kao-i-Parada-ponosa>, poslednji put pristupljeno 15.januara 2011.godine

78 - „Tadić podržao zabranu Parade ponosa“, Blic.rs, dostupno na internet adresi <http://www.blic.rs/Vesti/Drustvo/280259/Tadic-podrzao-zabranu-Parade-ponosa>, poslednji put pristupljeno 20.januara 2012.godine

Neposredno pred održavanje "Parade ponosa" 2011. godine, jedan od optuženih za nered tokom "Parade ponosa" 2010. godine, Mladen Obradović, nalazio se na slobodi. On je u ime "Obraza" pozvao vlasti da zabrane "Paradu ponosa"⁷⁹.

Slučaj Sime Vladičića

Simo Vladičić je prvi procesuirani za pretnje pripadnicima LGBT populacije preko društvene mreže "Fejsbuk". On je u "Fejsbuk" grupi "500 000 Srba protiv Gej Parade" napisao „hoće krv, dobiće krv, pederska će krv biti prolivena, za bolje i nije, bebe nek se rađaju, poruka je Severa, nećemo da Srbija bude zemlja pedera“.

U toku je istražni postupak protiv još dve osobe, koje su u navedenoj "Fejsbuk" grupi uputili preteće komentare "metak u čelo" i "pobiti govna i završiti sa njima zauvek".

Sudsko procesuiranje slučaja

Viši sud u Beograd

Predsednih sudskog veća: sudija Trajković Zorana

Optuženi Simo Vladičić

Broj predmeta: K po 3-3/2012

Krivično delo koje mu se stavlja na teret je ugrožavanje opšte sigurnosti član 67. KZ

Trenutni status predmeta: prvostepena presuda je doneta 29. februara 2012. godine.

Više javno tužilaštvo u Beogradu podnelo je krivičnu prijavu protiv Sime Vladičića za krivično delo ugrožavanja opšte sigurnosti upućivanjem pretećih poruka na internetu. Istraga protiv Vladičića trajala je od septembra 2011. godine, a sudski proces je počeo 29. februara 2012. godine u Višem sudu u Beogradu.

Na glavnom pretresu optuženi se izjasnio da je poruku napisao, ali da nije bio svestan njene ozbiljnosti i da je bio isprovociran drugim porukama koje su napisane u "Fejsbuk" grupi.

U postupku su svedočili Goran Miletić iz organizacije „Sivil rajts difenders“ (Civil Rights Defenders), koji je bio uključen u organizaciju „Parade ponosa“ 2011. godine i Lazar Pavlović iz Gej-strejt alijanse.

79 - „Fašisti slave, a imaju i zašto“, portal E-novine, dostupno na internet adresi <http://www.e-novine.com/srbija/vesti/51310-Faisti-slave-imaju-zato.html>, poslednji put posećeno 30. januara 2012. godine

Nakon iznošenja završnih reči, sudija Zorana Trajković je osudila Simu Vladičića na tri meseca zatvora ili dve godine uslovne kazne. Presuda nije pravosnažna i na nju se može uložiti žalba.

Policajska tortura

Slučaj policijske torture nad Milošem Živojinovićem

Miloš Živojinović, njegov brat Nenad Živojinović i njihov drug privedeni su u policijsku stanicu nakon rutinske kontrole u centru Srbobrana, pod sumnjom da su obijali salaše nedaleko od Srbobrana. Milošev brat i drug su pušteni posle saslušanja, a Miloš je odveden u policijsku "šok sobu". Prema njegovim rečima, tu su ga trojica policajaca tukla dva sata. Policajci su ga šutirali i udarali rukama, sve vreme vičući na njega da prizna krivično delo za koje ga sumnjiče, što je on sve vreme negirao. Nakon brutalne torture u policijskoj stanici, Živojinović je dobio noćne more, fobiju, halucinacije i pao u depresiju. Lečio se dva i po meseca na Dečjoj psihijatriji u Novom Sadu. Živojinović se još uvek nalazi pod jakim sedativima, a i fizičko zdravlje mu je narušeno, jer su mu pomerene bubrežne lože i povređeni leđni mišići⁸⁰.

Sudsko procesuiranje slučaja

Osnovni sud u Novom Sadu Sudija: Gordana Glavaški

Broj predmeta: P4912/2011

Osnov spora: tužba za naknadu štete

Početak parničnog postupka: 26.maj 2011.godine

Trenutni status predmeta: prvostepeni postupak nije okončan.

Miloš Živojinović podneo je tužbu za naknadu štete protiv policajaca. Postupak pokrenut pred Osnovnim sudom u Novom Sadu vodi sudija Gordana Glavaški. U dosadašnjem toku postupka održana su dva ročišta, na kojima se optuženi nisu pojavili. Parnični postupak je još uvek u toku. Inicijativa mladih za ljudska prava je na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja tražila informacije o ovom postupku od Prvog osnovnog suda u Novom Sadu, ali je zahtev odbijen⁸¹.

80 - "Greškom uhapšen: Ništa ti neće biti od malo batina, portal Press, dostupno na internet stranici <http://www.pressonline.rs/sr/vesti/hronika/story/192057/Gre%C5%A1kom+uhap%C5%A1en%3A+Ni%C5%A1ta+ti+ne%C4%87e+biti+od+malo+batina.html>, poslednji put posećena 17.01.2012.

81 - Odgovor Prvog osnovnog suda u Novom Sadu od 13.februara 2012. godine, dostupan u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava

Policijska tortura nad Danijelom Stojanovićem

Danijela Stojanovića su u policijskoj stanici u Vršcu 30. juna 2007. godine tukli i maltretirali policajci Aleksandar Adamov i Bojan Biserčić, dok je njihova koleginica Marijana Radivojević snimala ceo događaj. Ovaj slučaj bio je predmet istrage 2008. godine, kada je policija dostavila izveštaj nadležnom tužilaštvu. U MUP-u navode da su svi akteri događaja tada negirali da je bilo ikakvog fizičkog maltretiranja.

U junu 2011. godine, snimak se pojavio na "Jutjubu"⁸², a prve reakcije javnosti su se desile tek po njegovom objavljivanju u medijima.

Po objavljivanju snimka oglasio se Danijel Stojanović, koji je ispričao šta se desilo 30. juna 2007. godine u policijskoj stanici u Vršcu. Prema Stojanovićevim navodima, policajci su ga tukli golog dva sata bez prestanka, rukama, nogama, drvenom motkom. Stojanovićevog oca su tukli u drugoj sobi. U prostoriji je bilo nekoliko policajaca i jedan od njih je snimao. Stojanović ih je molio da prestanu sa batinama, dok su mu oni psovali "majku cigansku". On kaže da su ih potom policajci pustili, ali da su im zapretili da nikada više ne dođu u Vršac, gde su na pijaci prodavali robu. Danijel kaže i da ih policija nije pustila da odu do bolnice, već da su ih kolima pratili sve do izlaska iz grada. Mladić, koji je u to vreme imao 17 godina, kaže da posledice torture oseća i danas. Njegov otac Gani Stojković (45) za to vreme se nalazio u susednoj prostoriji i slušao zapomaganje sina. Kada je krenuo ka prostoriji u kojoj je bio Danijel, policajac ga je udario prvo u stomak, pa u glavu⁸³.

Nakon istrage 2008. godine, slučaj je prosleđen tadašnjem Opštinskom javnom tužilaštvu u Vršcu, a zamenica tužioca Ljubica Mrkobrada je bez ikakvih dodatnih provera odlučila da ne pokreće postupak. Kao razlog za to navela je da u "radnjama policajaca nema elemenata krivičnog dela koji se gone po službenoj dužnosti"⁸⁴.

82 - http://www.youtube.com/watch?v=mtBLtR-T5R4&oref=http%3A%2F%2Fwww.youtube.com%2Fresults%3Fsearch_query%3Dtortura%2Bsrpske%2Bpolicije&has_verified=1

83 - „Ispovest mladića sa snimka policijske torture: Tukli su me dva sata bez prestanka“, dnevni list "Blic", dostupno na internet stranici <http://www.blic.rs/Vesti/Tema-Dana/262359/Ispovest-mladica-sa-snimka-policijske-torture-Tukli-su-me-dva-sata-bez-prestanka>, poslednji put posećena 18. januara 2012. godine

84 - „Kako je tužiteljka amnestirala policajce „batinaše““, dnevni list "Politika", dostupno na internet stranici <http://www.politika.rs/rubrike/Hronika/Kako-je-tuziteljka-amnestirala-policajce-batinase.lt.html>, poslednji put posećena 18. januara 2012. godine

Sudsko procesuiranje slučaja

Osnovni sud u Vršcu

Predsednik sudskog veća: sudija Vesna Ivković-Bobić

K. Br. 428/2011

Krivično delo koje se stavlja na teret je zlostavljanje i mučenje iz člana 137 st.3 u vezi sa stavom 2 KZ-a

Optužnica je podignuta 25. jula 2011. godine

Trenutni status predmeta: prvostepeni sudski postupak je u toku.

U dosadašnjem toku postupka zakazana su dva glavna pretresa od kojih prvi, zakazan za 20. februar 2012. godine, nije održan. Sledeći glavni pretres zakazan je 14. mart 2012. godine.

Slučaj maloletnog S.Ž.

Maloletni S.Ž. iz Požege priveden je zbog sumnje da je ispisao grafite "Cigani marš iz Srbije" i "skinheads" u požeškom romskom naselju u noći između 12. i 13. januara 2011. godine. Po završetku policijske istrage, u dnevnim listovima "Blic" od 30. marta 2011. godine i "Press" od 16. maja 2011. pojavila se vest sa naslovom "Rasističke poruke pisao maloletni Rom"⁸⁵.

U tekstu je stajalo da je policija posle dva i po meseca istrage utvrdila da je grafite u požeškom romskom naselju pisao maloletni S.Ž. Ove vesti objavljene su tokom trajanja postupka, pre donošenja pravosnažne odluke suda. Zbog ovih navoda Komitet pravnika za ljudska prava YUCOM, koji je u postupku zastupao maloletnog S.Ž, podneo je pritužbe Povereniku za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, Ministarstvu unutrašnjih poslova, sektoru unutrašnje kontrole policije i Savetu za praćenje i unapređenje rada organa krivičnog postupka i izvršenja krivičnih sankcija prema maloletnicima⁸⁶.

Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti Rodoljub Šabić je 7. juna 2011. godine obavestio Komitet pravnika za ljudska prava da nema ovlašćenje da preduzme bilo kakvu aktivnost. MUP-ov Sektor unutrašnje kontrole policije je 27. oktobra 2011. godine poslao odgovor da na osnovu izvršenih provera i prikupljenih podataka nisu potvrđeni navodi iz predstavke. U dopisu je navedeno da je saglasnost za objavljivanje saopštenja

85 - Press clipping preuzet iz dokumentacije Komiteta pravnika za ljudska prava-Yucom, koji su u ovom postupku zastupali porodicu Jovanovski. Dokumentacija je dostupna i u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava.

86 - Pritužbe preuzete iz dokumentacije Komiteta pravnika za ljudska prava-Yucom, koji su ovom postupku zastupali

Policijske uprave u Užicu dao sudija za maloletnike Višeg suda u Užicu, Zoran Milinković. Savet za praćenje i unapređene rada organa krivičnog postupka i izvršenja krivičnih sankcija prema maloletnicima ukazao je na nepravilnost i nedopustivost objavljivanja teksta ovakve sadržine, a što je u suprotnosti sa članom 34. stav 3. Ustava Republike Srbije⁸⁷ kojim se garantuje da se svako smatra nevinim za krivično delo dok se njegova krivica ne utvrdi pravosnažnom odlukom suda.

Sudsko procesuiranje slučaja

Viši sud u Užicu

Sudija za maloletnike Radenko Zečević

Broj predmeta: Ktm 41/11

Krivično delo koje se stavlja na teret je izazivanje nacionalne, rasne i verske mržnje i netrpeljivosti

Optužnica je podignuta 5. aprila 2011. godine

Trenutni status predmeta: postupak je obustavljen 3. avgusta 2011. godine

Prema policijskoj istrazi, koja je trajala dva i po meseca, maloletni S.Ž. je osumnjičen da je u noći između 13. i 14. januara 2011. godine u romskom naselju u kome živi na pisao grafito "Cigani marš iz Srbije" i "skinheads". Viši javni tužilac je pokrenuo pripremni postupak protiv S.Ž. Tokom postupka svedočili su S.Ž., njegova majka i trojica komšija. Maloletni S.Ž. je tokom svog svedočenja izjavio da nije učinio delo koje mu se stavlja na teret, kao i da je za grafito saznao tek dan nakon što su ispisani.

Sprovedeno je i grafološko veštačenje po veštaku grafologu Jovanu Krstiću iz Beograda. Mišljenje navedenog grafologa je da sporne grafito najverovatnije nije svojeručno napisao S.Ž. Na osnovu svedočenja i grafološkog veštačenja, kao i predloga Višeg javnog tužioca u Užicu, Viši sud u Užicu je 3. avgusta 2011. godine obustavio pripremni postupak prema maloletnom S.Ž.⁸⁸.

Slučaj batiranja dečaka u Novom Sadu

Petnaestog oktobra 2011. godine policajci iz interventne jedinice su u blizini Osnovne škole "Kosta Trifković" u Novom Sadu pretukli četvoricu maloletnika. Trojica dečaka su zadobili modrice od udaraca po telu, dok je četvrti zbog

87 - Odgovori na pritužbe preuzeti iz dokumentacije Komiteta pravnika za ljudska prava-Yucom koji su ovom postupku zastupali porodicu Jovanovski. Dokumentacija je dostupna i u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava

88 - Preuzeto iz dokumentacije Komiteta pravnika za ljudska prava-Yucom koji su u ovom postupku zastupali porodicu Jovanovski. Dokumentacija je dostupna i u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava

potresa mozga i rasekotine na licu zadržan u dečijoj bolnici. Incident se dogodio kada se grupa od dvadesetak dečaka, među kojima je najstariji imao 15 godina, okupila na uglu ulica Kraljevića Marka i Branislava Berića, gde se inače sastaju. M. M., jedan od dečaka koji je prisustvovao incidentu, kaže da je ubrzo pored njih protrčao nepoznat mladić kojeg je jurio automobil razbijene šoferšajbne. Dva dečaka su utrčala u prodavnicu, a četvorica u pasaž pored. Za njima je uleteo auto iz kojeg je izašao čovek i počeo da ih tuče. Prema rečima očevidaca, vozač automobila, za kojeg se ispostavilo da je policajac, zatvorio je kolima ulaz u pasaž i onemogućio četvorici dečaka da izađu iz njega. Roditelji sve četvorice pretučenih dečaka su pokrenuli privatnu krivičnu prijavu protiv učesnika incidenta⁸⁹. Inicijativa mladih za ljudska prava je na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja tražila od Osnovnog javnog tužilaštva u Novom Sadu informacije o ovom slučaju, ali nije dobijen nikakav odgovor⁹⁰.

Iz Policijske uprave Novi Sad je saopšteno da je intervencija usledila posle dojave da je u Bulevaru oslobođenja nepoznata osoba flašom razbila šoferšajbnu automobila u kome se, sa porodicom, nalazio policijski službenik koji je bio van dužnosti. U PU Novi Sad su uzete izjave svih policajaca koji su prisustvovali incidentu. One su prosleđene novosadskom tužilaštvu i disciplinskoj komisiji⁹¹.

Slučaj policijske torture u Brusu

Trojica mladića iz Niša privedeni su zbog sumnje da su 19. septembra 2008. godine učestvovali u pljački pumpe u Brusu. Pri povratku u Niš opkolilo ih je nekoliko policijskih automobila. Kada je jedan od njih izašao iz vozila, policajac ga je udario puškom u čelo i bacio ga na zemlju bez ikavih pitanja. Tokom narednih sat i po vremena policajci su ih tukli i šutirali. Prema izveštaju sudske medicine, jedan od mladića je zadobio teške telesne povrede. Potom su mladići odvedeni u policijsku stanicu u Brusu i tu zadržani sve dok nije došao čovek sa opljačkane pumpe i potvrdio da to nisu oni uradili. Tada su pušteni uz obrazloženje da i policajci greše⁹². Mladići su se obratili Mreži odbora za ljudska prava u Nišu (CHRIS)⁹³.

⁸⁹ - Policajci su nas šutirali i gazili misleći da smo navijači", dnevni list "Blic", dostupno na internet stranici <http://www.blic.rs/Vesti/Hronika/283882/Policajci-su-nas-sutirali-i-gazili-misleci-da-smo-navijaci>, poslednji put posećena 18. januara 2012. godine

⁹⁰ - Zahtev za Slobodan pristup informacijama od 26. decembra 2011. godine dostupan u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava

⁹¹ - Vidi gore pod 89

⁹² - Snimak priloga emitovan na televiziji B92, dostupan na internet stranici <http://www.youtube.com/watch?v=wul2jOmyt00> poslednji put posećena 20. januara 2012. godine

⁹³ - Dokumentacija slučaja preuzeta od CHRIS-a, nalazi se u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava

Advokat Mreže CHRIS, koji zastupa trojicu mladića, uputio je 3. oktobra 2008. godine Ministarstvu unutrašnjih poslova, načelniku PU Brus pritužbu oštećenih sa zahtevom za dostavu informacija, na koji nije odgovoreno.

Dvadeset i trećeg oktobra 2008. godine Policijskoj upravi u Kruševcu i ministru Ivici Dačiću upućena je pritužba oštećenih, sa zahtevom za dostavu informacija. Odgovor na ovu pritužbu stigao je 24. novembra 2008. godine od Direkcije policije, PU u Kruševcu gde su obavesteni da je pritužba ustupljena MUP-u Republike Srbije, Upravi kriminalističke policije, Policijske uprave za grad Beograd.

Zastupnica Mreže CHRIS podnela je 4. novembra 2008. godine krivičnu prijavu protiv NN lica za delo iz člana 136. St. 2. KZ republike Srbije - iznuđivanje iskaza. Ova krivična prijava je dopunjena 25. novembra 2008. godine.

Pred Opštinskim sudom u Brusu su 13. maja, 9. juna i 21. jula 2009. godine, po pozivu Okružnog javnog tužilaštva održana saslušanja svedoka. Na poslednjem saslušanju naloženo je veštačenje vrste, težine i mehanizma nanošenja povreda oštećenim. Nalaz i mišljenje veštaka Zavoda za sudsku medicinu u Nišu dostavljeni su 18. decembra 2009. godine.

Advokat Mreže CHRIS je 12. aprila i 16. septembra 2010. i 11. maja 2011. godine uputio dopis Osnovnom javnom tužilaštvu u Kruševcu i Osnovnom sudu u Kruševcu i istražnom sudiji Osnovnog suda u Kruševcu intervenciju za nastavak postupka.

Dvadeset i drugog jula 2011. godine upućena je pritužba na rad suda predsedniku Osnovnog suda u Kruševcu. Odgovor na poslednju pritužbu je stigao 8. avgusta 2011. godine od strane predsednika Osnovnog suda u Kruševcu, u kome se navodi da su navodi pritužbe delimično osnovani i da je, tokom 2010. i jednim delom 2011. godine došlo do određenog zastoja u postupanju po ovom predmetu. Dvadeset i sedmog oktobra 2011. godine upućena je pritužba Visokom savetu sudstva na postupanje-rad Osnovnog suda u Kruševcu.

Za 21. decembar 2011. godine i 6. februar 2012. godine u Osnovnom sudu u Kruševcu, po zahtevu OJT, bila su zakazana ročišta za preduzimanje istražnih radnji. Ročišta nisu održana zbog nedolaska pozvanih službenih lica i neuredne dostave poziva⁹⁴.

94 - Preuzeto iz dokumentacije Mreže odbora za ljudska prava (CHRIS) koji u ovom postupku zastupaju oštećene

Etnički, verski, rasno motivisani mržnja i nasilje

Paljenje Bajrakli džamije

Sedamnaestog marta 2004. godine održan je moleban ispred Hrama Svetog Save u Beogradu, predvođen tadašnjim državnim i crkvenim zvaničnicima. Moleban je trebalo da predstavlja vid protesta koji je zbog dešavanja na Kosovu⁹⁵ organizovala Vlada Srbije⁹⁶. Na protestu su govorili tadašnji premijer Vojislav Koštunica, članovi Vlade i zvaničnici Srpske pravoslavne crkve. Njima se kod Hrama pridružio i tadašnji ministar odbrane Srbije i Crne Gore Boris Tadić. Među demonstrantima je najviše bilo srednjoškolaca, koji su organizovano došli na protest posle javnog časau školama. Tog dana su svi elektronski mediji u 12 časova i tri minuta prekinuli emitovanje programa⁹⁷.

Nakon protesta, po proceni medija, grupa od oko 800 demonstranata okupila se ispred Bajrakli džamije u Gospodar Jevremovoj ulici. U toku noći između 17. i 18. marta 2004. godine, oko 100 demonstranata probija policijski kordon na uglu ulica Kralja Petra i Gospodar Jevremove, pošto se policija povukla iz Jevremove ulice⁹⁸. Demonstranti su tom prilikom uzvikivali parole „ubij Šiptare“, „idemo na Kosovo“, „Kosovo je srce Srbije“, „sačuvajte svetinje“, „ubij, zakolji, da Šiptar ne postoji“, potom polupali prozore i inventar unutar džamije i zapalili je oko ponoći. U neredima je povređeno deset policajaca, od kojih trojica teže i zapaljeno nekoliko policijskih automobila. Vatrogasci su se pojavili oko pola dva posle ponoći i uspeli da ugase požar u i ispred džamije. Tada su došle nove policijske snage i potisnule demonstrante⁹⁹.

Iste noći neredi su zabeleženi i ispred Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Beogradu. Razbijeno je staklo na restoranu „McDonalds“ na Terazijama i poslastičarnica na Zelenom vencu. Policija je uz pomoć suzavca i šok bombi

95 - Nemiri na Kosovu 17. marta 2004. godine bili su rezultat kulminacije tenzije između srpske i albanske populacije. Albanci su tokom „martovskog nasilja“ napali srpske kulturno istorijske spomenike i spalili mnoge srpske kuće.

96 - „Vlada poziva građane na protest u petak u 12 sati“, portal B92, dostupno na internet stranici http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2004&mm=03&dd=18&nav_category=11&nav_id=135659 poslednji put posećena 19. jula 2011. godine.

97 - „Protest u organizaciji Vlade Srbije“, portal B92, dostupno na internet stranici http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2004&mm=03&dd=19&nav_id=135671&nav_category=16&order=priority poslednji put posećena 19. jula 2011. godine.

98 - „Povređena 24 policajca, uhapšena 83 vandala“, dnevni list „Blic“, dostupno na internet stranici http://www.blic.rs/stara_arhiva/tema/59601/Povredjena-24-policajca-uhapsena-83-vandala poslednji put posećena 19. jula 2011. godine.

99 - „Protest u organizaciji Vlade Srbije“, portal B92, dostupno na internet stranici http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2004&mm=03&dd=19&nav_id=135671&nav_category=16&order=priority poslednji put posećena 19. jula 2011. godine.

oko 3 časa i 45 minuta posle ponoći uspela da rastera demonstrante, od kojih su neki bili u vidno alkoholisanom stanju. Istim povodom dogodili su se neredi u Nišu i Novom Sadu. U Nišu je zapaljena Islam-agina džamija u centru grada¹⁰⁰, a u Novom Sadu je napadnuta zgrada Islamske zajednice¹⁰¹.

Sudsko procesuiranje slučaja

Prvi osnovni sud u Beogradu

Predsednik sudskog veća: sudija Ivana Ramić

Broj predmeta: K.br.1474/10

Krivično delo koje se stavlja na teret je učestvovanje u grupi koja je izvršila krivično delo iz člana 349 st.1. Krivičnog zakonika

Optužnica je podignuta 13. septembar 2007. godine

Trenutni status predmeta: prvostepeni sudski postupak nije okončan

Nakon tri godine dugog istražnog postupka, 13. septembra 2007. godine pred Prvim opštinskim sudom u Beogradu (nakon reforme pravosuđa preimenovanog u Prvi osnovni sud)¹⁰² podignuta je optužnica protiv dvadeset izgnanika¹⁰³. Njima se stavlja na teret da su oštetili i zapalili džamiju, teže i lakše povredili 22 policajca, a jedan od optuženih se tereti za krađu 50.000 evra iz džamije.

U trenutku vršenja krivičnog dela, šesnaestorica optuženih imali su između 19 i 23 godine starosti, a četvorica više od 30 godina¹⁰⁴.

Svi optuženi se brane sa slobode, osim Miloša Radisavljevića zvanog Kimi¹⁰⁵. Zaprečena im je zatvorska kazna od tri do pet godina, a organizatorima od jedne do osam godina.

100 - "Zapaljena džamija u centru Niša", portal B92, dostupno na internet stranici http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2004&mm=03&dd=17&nav_id=135524&nav_category=11 poslednji put posećena 19. jula 2011. godine.

101 - Hronologija događaja (16 - 22. mart 2004), portal B92, dostupno na internet stranici <http://www.b92.net/specijal/kosovo2004/> poslednji put posećena 19. jula 2011. godine.

102 - Reforma pravosudnog sistema u Srbiji, stupila na snagu 1. januara 2010. godine.

103 - Optuženi za paljenje Bajrakli džamije Čubrović Stefan, Radisavljević Miloš, Radisavljević Rade, Stojanović Nemanja, Hrvatinić Bojan, Marinković Nikola, Mitić Goran, Mitrašević Boris, Đorđević Marko, Došen Jasmin, Radević Stefan, Stanković Ljubomir, Mijatović Dragan, Stević Aleksandar, Radisavljević Marko, Nišević Adam, Majstorović Vojislav, Marjanović Milan, Jonić Uroš i Bročić Vladan, odgovor Prvog osnovnog suda u Beogradu od 2. avgusta 2011. godine, dostupan u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava.

104 - Petorica optuženih su studenti, sedmorica su učenici i dvojica bez zanimanja. Sedmorica su ranije osuđivani, a od toga su šestorica starosne dobi od 19 do 23 godine, Odgovor Prvog osnovnog suda u Beogradu od 2. avgusta 2011. godine, dostupan u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava.

105 - Miloš Radisavljević je bio u pritvoru od 21. maja 2010. godine do 4. avgusta 2010. godine zbog sumnje da je izvršio krivično delo ugrožavanje sigurnosti podstrekivanjem iz člana 138 stav 3 u vezi stava 1 KZ u vezi člana 34 KZ i krivičnog dela nasilničko ponašanje iz člana 344 stav 1 KZ.

U dosadašnjem toku postupka odžano je osam glavnih pretresa, a četiri nisu održana. Na prvom glavnom pretresu 11. juna 2010. godine, doneto je rešenje da se postupak sprovede po pravilima skraćenog postupka, zbog izmene Zakona o krivičnom postupku¹⁰⁶. Saslušanje optuženih trajalo je od 11. jula do 3. novembra 2010. godine. U tom periodu održano je pet glavnih pretresa i saslušano dvadeset okrivljenih.

Na glavnom pretresu 3. decembra 2010. godine, razdvojen je postupak u odnosu na Miloša Radisavljevića, koji se u tom trenutku nalazio u bekstvu i otpočet dokazni postupak¹⁰⁷ u pet glavnih pretresa, gde je saslušano devet svedoka. U 2010. godini sudski postupak je vraćen na početak, zbog promene sudskog veća. Prvostepeni sudski postupak još uvek je u toku¹⁰⁸.

Na glavnom pretresu održanom 27. februara 2012. godine postupak koji je bio razdvojen u odnosu na Miloša Radisavljevića zvanog Kimi ponovo je spojen nakon njegovog hapšenja¹⁰⁹. Sledeći glavni pretres zakazan je za 3. april 2012 godine.

Slučaj paljenja ambasada u Beogradu 2008. godine

Miting "Kosovo je Srbija" održan je 21. februara 2008. godine na platu ispred Doma Narodne skupštine u Beogradu, kao izraz protivljenja jednostranom proglašenju nezavisnosti Kosova. Nakon toga, održan je moleban ispred Hrama Svetog Save, koji je služio vladika crnogorsko-primorski Amfilohije. Molebanu su prisustvovali premijer Srbije Vojislav Koštunica, predsednici SRS-a i SPS-a Tomislav Nikolić i Ivica Dačić, brojni ministri u Vladi Srbije, kao i premijer Republike Srpske Milorad Dodik. Po procenama medija, protest je okupio više stotina hiljada ljudi. Ministarstvo prosvete je odlučilo da u školama u Srbiji bude proglašen neradni dan, a bio je organizovan i besplatan prevoz do

¹⁰⁶ - Zakon o krivičnom postupku Republike Srbije, ("Sl. list SRJ", br. 70/2001 i 68/2002 i "Sl. glasnik RS", br. 58/2004, 85/2005, 115/2005, 85/2005 - dr. zakon, 49/2007, 20/2009 - dr. zakon, 72/2009 i 76/2010)

¹⁰⁷ - 26. februara 2011. godine pred Prvim osnovnim sudom u Beogradu saslušana su dva svedoka, policijski službenici koji su tog dana bili na dužnosti. Tokom svedočenja potvrdili su zapisnike i izveštaje koje su 2004. godine pisali, ali kako je od zločina proteklo sedam godina, nisu mogli sa sigurnošću da pričaju o detaljima. Jedan od svedoka, pripadnik policije, govorio je o snimanju kamerom koja mu je bila poverena, te očekujemo da se na ovom suđenju kao dokazi prikažu snimci načinjeni policijskom kamerom, izveštaj sa suđenja u slučaju paljenja Bajrakli džamije, dostupan u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava

¹⁰⁸ - Odgovora Prvog osnovnog suda u Beogradu od 2.8.2011. godine, dostupan u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava.

¹⁰⁹ - <http://www.politika.rs/rubrike/Hronika/Milos-Radisavljevic-Kimi-uhapsen-u-Skoplju.lt.html>, poslednji put posećeno 28. februara 2012.

Beograda za one koji su hteli da prisustvuju mitingu¹¹⁰. Posle molebana, oko 20 časova kod Hrama Svetog Save grupa od oko 200 demonstranata se izdvojila iz mase i napala zgrade ambasada Sjedinjenih Američkih Država, Nemačke, Velike Britanije, Turske i Hrvatske, kao i dva "McDonalds" restorana, na Slaviji i Terazijama. U napadu je najviše stradala Ambasada SAD, koja je bila zapaljena i potpuno uništena. Demonstranti su skinuli američku zastavu sa zgrade ambasade i zapalili je, a potom na njenom mestu istakli zastavu Srbije. Jedan od demonstranata, Zoran Vujović iz Novog Sada je pronađen mrtav u zgrad ambasade. Obdukcijски nalazi su pokazali da se ugušio u dimu¹¹¹. Policija je te noći privela 192 osobe. Tokom rušilačkih pohoda na ambasade povređeno je 130 osoba - 78 građana i 52 policajca¹¹².

Sudsko procesuiranje slučaja

Viši sud u Beogradu

Predsednik sudskog veća sudija Milan Londrović

Broj predmeta: K-1223/2010

Krivično delo koje se stavlja na teret su teško delo protiv opšte sigurnosti član 194 i teška krađa u skladu sa članom 169

Optužnica je podignuta 13. aprila 2009. godine

Trenutni status predmeta: prvostepeni sudski postupak je u toku.

U istrazi je identifikovano 50 osoba, ali je procesuiran samo Milan Živanović i više nepoznatih lica. Suđenje Živanoviću počelo je 4. novembra 2009. godine. Tužilaštvo mu je stavilo na teret krivično delo "teško delo protiv opšte sigurnosti", zato što je zajedno sa više nepoznatih lica izazvao požar u ambasadi Sjedinjenih Američkih Država i doveo u opasnost ljudske živote, a tom prilikom je nastradao Zoran Vujović (20) iz Novog Sada. Živanović je optužen i za "tešku krađu", jer je sa zgrade ambasade uklonio američku zastavu i na njeno mesto postavio zastavu Srbije, kao i za krađu kožne jakne iz zgrade ambasade. Živanović se brani sa slobode, a 22. februara 2011. godine suđenje je vraćeno na početak, zbog promene predsednika sudskog veća¹¹³.

110 - Danas veliki narodni protest "Kosovo je Srbija", Naslovi.net, dostupno na internet stranici <http://www.naslovi.net/2008-02-20/rts/danas-veliki-narodni-protest-kosovo-je-srbija/578559> poslednji put posećena 24. oktobra 2011. godine.

111 - "Jedna žrtva nasilja u Beogradu", portal B92, dostupno na internet stranici http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2008&mm=02&dd=21&nav_id=285912 poslednji put posećen 24. oktobra 2011. godine.

112 - "Pod istragom 50 navijača zbog paljenja ambasada posle mitinga za Kosovo", Vuk Z. Cvijić, dnevni list "Blic", dostupno na internet stranici <http://www.blic.rs/Vesti/Hronika/273259/Pod-istragom-50-navijaca-zbog-paljenja-ambasada-posle-mitinga-za-Kosovo> poslednji put posećen 24. oktobra 2011. godine.

113 - "Ponovo počinje sudjenje za paljenje ambasade SAD", Tanjug, dostupno na starnici <http://www.kurir-info.rs/crna-hronika/ponovo-pocinje-sudjenje-za-paljenje-ambasade-sad-76296.php> poslednji put posećen 24. oktobra 2011. godine.

U dosadašnjem toku ponovljenog postupka pred Višim sudom u Beogradu održana su četiri glavna pretresa¹¹⁴, a sledeći glavni pretres je zakazan za 2. april 2012. godine.

Nasilje u selu Jabuka

Posle ubistva Dejana Stojčića u selu Jabuka kod Pančeva od strane maloletnog B.J. romske nacionalnosti, počelo je zastrašivanje porodica romske nacionalnosti, a posebno porodice B.J.¹¹⁵.

Porodici B.J.-a su pored usmenih pretnju stizale i pretnje putem poziva i poruka slatih sa mobilnog telefona. Porodica je 13. jula 2010. godine podnela krivičnu prijavu protiv Selde Avdiovčić, sa čijeg telefona su stizale preteće poruke i pozivi. Osnovno javno tužilaštvo u Pančevu je 3. februara 2011. godine pokrenulo postupak protiv Selde Avdiovčić zbog krivičnog dela ugrožavanja sigurnosti iz čl. 138 stav 2 u vezi člana 1 KZ.

Sudsko procesuiranje slučaja

Osnovni sud u Pančevu

Sudija Dragana Krstanović

Broj predmeta: K140/2011

Optužena: Selda Avdiovčić

Krivično delo koje se stavlja na teret je ugrožavanje sigurnosti iz člana 138 stav 2 u vezi člana 1 KZ-a

Optužnica je podignuta 3. februara 2011. godine

Trenutni status predmeta: pravosnažna presuda 25. mart 2011. godine

Tokom istražnog postupka utvrđeno je da su sa mobilnog telefona okrivljene Selde Avdiovčić upućeni preteći pozivi i poruke na mobilni telefon maloletnog B.J, koji je bio kod svog oca. Sa telefona optužene je stigao preteći poziv nakon čega su sa broja okrivljene stigle i dve poruke uznemirujućeg sadržaja. Posle ovoga otac, majka B.J-a su osetili strah za svoj život zbog čega su morali da spavaju napolju, van kuće.

Tokom postupka održan je glavni pretres 3. marta 2011. godine na kom

¹¹⁴ - Održani su glavni pretresi 22.2.2011, 9.5.2011, 12.9.2011, internet portal Prvog osnovnog suda u Beogradu, dostupno na http://tpson.portal.sud.rs/libra_portal_full/default.cfm, poslednji put posećen 1. oktobra 2011. godine

¹¹⁵ - "Protesti prerasli u rasnu mržnju", portal B92, dostupno na internet stranici http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2010&mm=06&dd=15&nav_category=16&nav_id=438785, poslednji put posećena 22. januara 2012. godine

su svedočili optužena Selda Avdiovčić i oštećeni članovi porodice B.J-a. Kao dokaz priloženi su privremeno oduzet telefon okrivljene i listing telefonskog saobraćaja.

Na osnovu svedočenja i priloženih dokaza, sud je proglasio optuženu Seldu Avdiovčić krivom zbog pretnji oštećenima i osudio je na tri meseca zatvora odnosno godinu dana uslovno¹¹⁶.

Slučaj Ivana Bogdanova

Ivan Bogdanov, jedan od vođa navijača "Crvene zvezde" i pripadnik grupe "Ultra boys", se tereti da je sa još desetak navijača FK „Crvena zvezda“ 13. juna 2006. godine izazivanjem tuče, na autobuskom stajalištu linije 48 na uglu Cvijićeve i Zdravka Čelara, teže remetiо javni red i mir, a da je potom napao službena lica – policijske službenike Policijske brigade Beograd, Marka Petrovića, Dejana Krstića i Sinišu Đukanovića¹¹⁷.

Sudsko procesuiranje slučaja

Prvi osnovni sud u Beogradu

Predsednica sudskog veća: sudija Danica Kosovac nakon promene predsednika sudskog veća

Ivana Ramić

Broj predmeta: K-1209/2010

Optuženi Ivan Bogdanov i Dražen Dragaš

Krivično delo koje se stavlja na teret napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti i nasilničko ponašanje u skladu sa član 323 stav 3 KZ

Optužnica je podignuta 26. aprila 2007. godine

Trenutni status predmeta: doneta je presuda u prvom stepenu.

Protiv Ivana Bogdanova je 26. aprila 2007. godine podignuta optužnica (Kt.br. 1624/06) zbog krivičnog dela napada na službeno lice u vršenju službene dužnosti i nasilničko ponašanje¹¹⁸. Dragana Dragaša ista optužnica tereti da

116 - Preuzeto iz dokumentacije Komiteta pravnika za ljudska prava-Yucom koji su u ovom postupku zastupali porodicu Jovanovski. Dokumentacija je dostupna i u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava

117 - „Danas presuda Ivanu Bogdanovu“, Portal B92, dostupno na internet stranici http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2012&mm=02&dd=09&nav_id=581153 poslednji put posećeno 26. februara 2012. godine

118 - Napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz člana 323 stav 3 u vezi stava 2 i 1u vezi sa članom 61 Krivičnog zakonika RS i krivično delo Nasilničko ponašanje iz člana 344 stav 2 u vezi stava 1 Krivičnog zakonika RS

je izvršio krivično delo nasilničkog ponašanja i sprečavanja službenog lica u vršenju službene radnje¹¹⁹.

Na glavnom pretresu 24. marta 2010. godine, sudsko veće je donelo rešenje kojim glavni pretres počinje iznova zbog promene predsednika veća. Danicu Kosovac je na mestu predsednika sudskog veća zamenila Ivana Ramić¹²⁰.

U daljem toku postupka, Sudsko veće je donelo rešenje kojim se određuje medicinsko veštačenje Ivana Bogdanova. Zbog nepojavljivanja u sudnici Dražena Dragaša, Prvi osnovni sud u Beogradu je 21. novembra 2011. godine dao nalog za raspisivanje poternice¹²¹. Na glavnom pretresu održanom 8. decembra 2010. godine rešenjem je razdvojen postupak u odnosu na Dražena Dragaša, a postupak prema Ivanu Bogdanovu je nastavljen pod K br. 24792/10.

Prvi osnovni sud u Beogradu

Predsednik sudskog veća: sudija Ramić Ivana

Broj predmeta: K-24792/2010

Optuženi: Ivan Bogdanov

Krivično delo koje se stavlja na teret je napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti i nasilničko ponašanje

Trenutni status predmeta: prvostepeni sudski postupak je okončan 9. februara 2012. godine¹²².

Ivan Bogdanov se nalazio u pritvoru od 24. maja 2011. godine, nakon deportacije iz Italije, gde mu je zatvorska kazna od tri godine i tri meseca zatvora zbog izazivanja nereda tokom utakmice Srbija-Italija 12. oktobra 2010. godine u Đenovi, zamenjena proterivanjem i zabranom ulaska u zemlje EU narednih pet godina. Sud u Đenovi je presudu izrekao 8. marta 2011¹²³. Na predlog tužilaštva,

119 - Nasilničko ponašanje iz člana 344 stav 2 u vezi stava 1 Krivičnog zakonika RS i krivično delo Sprečavanje službenog lica u vršenju službene radnje iz člana 322 stav 3 u vezi stava 1 Krivičnog zakonika RS

120 - Glavni pretresi su održani 12. februara. 2008. godine, 18. aprila. 2008.godine, 02. februara. 2009. godine, 24. marta 2010. godine, 26. maja 2010. godine, 28. septembra 2010. godine i 08. decembra 2010. godine. Glavni pretresi zakazivani za 22. februar 2011.godine, 04. maj 2011.godine, 20. jun 2011.godine, 02. septembar 2011.godine, 26. oktobar 2011.godine, nisu održani

121 - Raspisana potera za vođom Delija", dnevni list „Kurir“, dostupno na internet stranici <http://www.kurir-info.rs/crna-hronika/raspisana-potera-za-vođjom-delija-171422.php> poslednji put posećeno 18. januara 2012. godine

122 - Glavni pretresi su održani: 24. jun 2011godine,29. avgust 2011godine,11.oktobar 2011godine,25. oktobar 2011godine,02.novembar 2011godine,29.novembar 2011.godine i 19.decembar 2011.godine Glavni pretres zakazan za 13.jul 2011.godine nije bio održan.

123 - „Ivan Bogdanov dobio tri godine i tri meseca“, dnevni list „Blic“, dostupno na internet stranici <http://www.blic.rs/Vesti/Hronika/240086/Ivan-Bogdanov-dobio-tri-godine-i-tri-meseca> poslednji put posećeno 18. januara 2012.godine

Bogdanovu je određen pritvor zbog sumnje da bi boravkom na slobodi mogao da ponovi krivična dela koja mu se optužnicom stavljaju na teret: krivično delo napada na službeno lice u vršenju službene dužnosti i nasilničko ponašanje¹²⁴.

Na glavnom pretresu 24.juna 2011. godine, Bogdanov je izjavio da nije kriv i da je dana kada se sukob desio čekao na autobuskoj stanici druga koji mu je doneo karte za košarkašku utakmicu na koju je krenuo. Kada je došao autobus i kada je krenuo da ulazi zadobio je udarce po glavi, pretpostavlja zbog toga što je nosio šal "Crvene zvezde"¹²⁵.

Branilac okrivljenog je predložio da se kao dopuna dokaznog postupka izvede veštačenje okrivljenog od strane veštaka neuropsihijatra a na okolnost uračunljivosti okrivljenog u vreme izvršavanja dela koje mu se stavlja na teret. U daljem postupku saslušani su članovi komisije veštaka – sudski veštaci Dušan Dunjić i Aleksandar Jovanović¹²⁶.

Tokom dokaznog postupka na tri glavna pretresa saslušani su svedoci: policajac Marko Petrović, policajac Siniša Đukanović, policajac Dejan Krstić, policajac Petar Paklar i svedok odbrane Filip Šoć¹²⁷.

Prema presudi u prvom stepenu, Ivan Bogdanov je 9. februara 2012. godine proglašen krivim za napad na službeno lice i nasilničko ponašanje. Za krivično delo napad na službeno lice Bogdanovu je određena zatvorska kazna u trajanju od godinu dana i tri meseca, a za nasilničko ponašanje zatvorska kazna godinu dana. Za ova dva krivična dela je izrečena objedinjena kazna od dve godine zatvora, u šta će mu se uračunati vreme provedeno u pritvoru. U obrazloženju presude, rečeno je da je sud imao u vidu otežavajuće okolnosti po Bogdanova - da je osuđivan i da je slično krivično delo ponovio u Đenovi, iako je bio zreliji. Sud je takođe utvrdio da je delo učinio u stanju bitno smanjene uračunljivosti.

124 - "Bogdanovu pritvor od dva meseca" RTS, dostupno na internet stranici <http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/135/Hronika/898034/Bogdanovu+pritvor+do+dva+meseca.html> poslednji put posećeno 05. januara 2012.godine

125 - Glavni pretresi su održani 24.juna 2011.godine, 29.avgusta 2011.godine, 11.oktobra 2011. godine, 25.oktobra 2011.godine, 02.novembra 2011.godine, 29.novembra 2011.godine, 19.decembra 2011.godine, 01. februara 2012.godine

126 - Glavni pretres je održan 25. oktobra 2011. godine.

127 - Glavni pretresi održani 24. juna 2011. godine, 29. avgusta 2011. godine, 29. novembra 2011. godine.

Slučaj “Nacionalni stroj”- Goran Davidović

Na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu je 9. novembra 2005. godine održana antifašistička tribina pod nazivom „Fašistička pretnja“ u organizaciji Antifašističke akcije Novog Sada, a u saradnji sa upravom Filozofskog fakulteta. Tribina je održana povodom 9. novembra, Međunarodnog dana borbe protiv fašizma. Davidović je sa dvadesetak pripadnika “Nacionalnog stroja”¹²⁸ upao na tribinu i tom prilikom su verbalno i fizički napali učesnike. Pojedini pripadnici “Nacionalnog stroja” tada su dizali ruke u znak nacističkog pozdrava, a Davidović je prisutne vređao rečima „komunistički retardi, ustaše, smrdljivi pacovi...“, dok se profesoru Peroviću, jednom od učesnika tribine, obratio uvredivši ga na nacionalnoj osnovi „idi kod Đukanovića, Crnogočino smrdljiva.“ Prema izjavama svedoka, prvobitno je portir pozvao policiju, a zatim I jedan svedok koji je bio prisutan na tribini. Tribina je prekinuta na 30 minuta dolaskom policije, nakon čega je nastavljena.

Sudsko procesuiranje slučaja

Viši sud u Novom Sadu

Predsednik sudskog veća: Sudija Zora Jamušakov

Broj predmeta: K-877/2010

Optuženi Goran Davidović i ostali

Krivično delo koje se stavlja na teret je izazivanje nacionalne, rasne i verske mržnje, razdora i netrpeljivosti u skladu sa članom član 134. stav 2. u vezi stava 1. KZ

Optužnica je podignuta 9. januara 2006. godine

Trenutni status predmeta: drugostepeni postupak je okončan 06. juna 2008. godine

Povodom upada na tribinu privedeno je 20 osoba, dok je Okružno javno tužilaštvo u Novom Sadu podiglo optužnicu protiv njih osamnaestorice. Optužnica za izazivanja nacionalne, rasne i verske mržnje, razdora i netrpeljivosti podignuta je 9. januara 2006. godine protiv Gorana Davidovića, Radomir Dickova, Miodrag Milikića, Maria Milosavljevića, Vanje Radosava, Milana Trbojevića, Vladana Tanasića, Gorana i Vladimira Đermanovića, Miodraga

128 - Nacionalni stroj je neonacistička organizacija osnovana 2004. godine. Ova organizacija nikada nije upisana u registar udruženja. Republičko javno tužilaštvo je 14. oktobra 2008. godine podnelo Ustavnom sudu Srbije zahtev za zabranu Nacionalnog stroja. Ustavni sud je, postupajući po ovom zahtevu, na sednici održanoj 2. juna 2011. godine ustanovio da je Nacionalni stroj tajno udruženje čiji je oblik udruživanja zabranjen odredbama člana 55. Ustava Srbije, i shodno tome, zabranio je delovanje ove organizacije kao i širenje njenih programskih ciljeva.

Stefanovića, Marka Kulačanina, Borka Novića, Slavka Bohocki, Nikole Karalića, Nebojše Milankova, Nikole Pjevača, Marinka Vasiljeva i maloletnog M.M.-a¹²⁹.

Suđenje osamnaestorici članova “Nacionalnog stroja” počelo je u Okružnom sudu u Novom Sadu 12. septembra 2006. godine¹³⁰. Svi optuženi su tokom suđenja negirali svoju pripadnost “Nacionalnom stroju”, kao i da su svojim ponašanjem izazivali nacionalnu, rasnu i versku mržnju¹³¹.

Oktoobra 2006. Okružno javno tužilaštvo u Novom Sadu odustalo je od krivičnog gonjenja Nebojše Milankova iz Đurđeva i Marinka Vasiljeva iz Silbaša¹³². Protiv većine optuženih tužilaštvo je promenilo optužnicu i na teret im stavilo krivično delo ugrožavanja sigurnosti. Optuženi Goran Davidović i Miodrag Stefanović i dalje su se teretili da su upadom na antifašističku tribinu izazivali nacionalnu, rasnu i versku mržnju, razdor ili netrpeljivost. Postupak protiv maloletnog MM-a je izdvojen od ostalih na prvom glavnom pretresu održanom 12. oktobra 2006. godine¹³³.

Prvooptuženi u procesu protiv članova organizacije “Nacionalni stroj”, Goran Davidović, 10. novembra 2007. godine osuđen je na godinu dana zatvora, a drugooptuženi Miodrag Stefanović je za isto krivično delo osuđen na šest meseci zatvora¹³⁴. Na zatvorske kazne od četiri, odnosno tri meseca, osuđeni su Radomir Dickov i Goran Đermanović, dok su na uslovne zatvorske kazne od šest, odnosno osam meseci, osuđeni Nikola Pjevač i Mario Milosavljević, na uslovne zatvorske kazne od četiri meseca osuđeni su Vladimir Đermanović, Borko Nović, Miodrag Milikić, Vanja Radosav, Milan Trbojević, Slavko Bohocki, Vladan Tanasić, Nikola Karalić i Marko Kulačin.

Žalbu na presudu podneo je novosadski okružni tužilac, ali i odbrana

129 - Optužnica protiv “strojevaca”, portal B92, dostupno na internet stranici

http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2006&mm=01&dd=09&nav_category=12&nav_id=184573 poslednji put posećeno 14. januara 2012.

130 - Glavni pretresi su održani 12.septembra 2006.godine, 13.septembra 2006.godine 14.septembra 2006.godine, 15.septembra 2006.godine, 17.oktobra 2006.godine, 18.oktobra 2006.godine, 19.oktobra 2006.godine, 06.novembra 2006.godine

131 - “Izmenjena optužnica za strojevce”, portal B92, dostupno na internet stranici http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2006&mm=10&dd=30&nav_category=12&nav_id=217767&fs=1 poslednji put posećeno 14. januara 2012.godine

132 - U odgovoru Višeg suda u Novom Sadu, koji je dobijen na zahtev Inicijative mladih za ljudska prava za pristup informacijama od javnog značaja, ne postoji obrazloženje ove odluke.

133 - Isto.

134 - “Osuđeni članovi Nacionalnog stroja”, portal B92, dostupno na internet stranici http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2006&mm=11&dd=10&nav_category=12&nav_id=219380 poslednji put posećeno 14. januara 2012.godine

okrivljenih. Tužilac je u žalbi naveo da su izrečene kazne preblage i neadekvatne i zatražio je da one budu strože, a da se uslovne kazne preinače u zatvorske. Odbrana je u žalbi istakla da je incident bio posledica ličnog neslaganja s profesorom Milenkom Perovićem koji je vodio tribinu i da nije bilo ugrožavanja bezbednosti. Branioци su takođe naveli da su njihovi klijenti osuđeni i pre suđenja zbog toga što je protiv njih vođena medijska hajka¹³⁵. Vrhovni sud je 6. juna 2008. godine u drugom stepenu potvrdio presude.

Goran Davidović se nije javio na odsluženje kazne u Kazneno-popravni zavod Sombor, nakon čega je Opštinski sud u Novom Sadu za njim raspisao poternicu.

Davidović se jedno vreme skrivao najpre u Italiji, a zatim Nemačkoj, odakle je izručen Srbiji 29. aprila 2010. godine. Davidović je u pratnji Interpol policije sleteo na beogradski aerodrom "Nikola Tesla", odakle je sproveden u Kazneno-popravni zavod u Somboru radi izdržavanja kazne zatvora¹³⁶. Iz zatvora je izašao 8. oktobra 2010. godine.

Tokom održavanja javnog skupa organizovanog od strane Antifašističke organizacije Novog Sada i Nezavisnog društva novinara Vojvodine, 7. oktobra 2007. godine pod nazivom „Stop fašizmu“, Goran Davidović, Dolf Pospiš i Nedeljko Pešić popeli su se na ogradu Doma vojske i započeli verbalni, a nakon toga i fizički sukob sa učesnicima antifašističkog skupa. Oni su na učesnike skupa bacali kamenice i tvrde predmete u trenutku kada je povorka bila na uglu ulica Beogradski Kej i Dunavske u Novom Sadu. Svoj trojici se stavlja na teret i da su nacističkim salutirali, jer su prema oceni tužilaštva, podigli desnu ruku sa ispruženom šakom u pravcu okupljenih učenika antifašističkog skupa i time isprovocirali kasniji sukob.

Sudsko procesuiranje slučaja

Okružni sud u Novom Sadu

Predsednik sudskog veća: sudija Zora Jamušakov

Broj predmeta: K-35/2010

Optuženi: Goran Davidović i ostali¹³⁷

135 - VSS o žalbama strojevacu“, portal B92, dostupno na internet stranici http://www.b92.co.rs/info/vesti/index.php?yyyy=2008&mm=06&dd=06&nav_category=11&nav_id=302350 poslednji put posećeno 19. januara 2012. godine

136 - “Goran Davidović izručen Srbiji“, portal B92, dostupno na internet stranici http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2010&mm=04&dd=29&nav_id=427785 poslednji put posećeno 14. januara 2012.

137 - Optuženi su Goran Davidović (35), Radomir Dickov (35), Uroš Stojanović (32), Danijel Petrović (24), Vladan Negovanović (24), Predrag Milovanović (28), Dolf Pospiš (26), Nedeljko Pešić (23) i Predrag Golubović (28).

Krivično delo koje se stavlja na teret je izazivanje nacionalne, rasne i verske mržnje i netrpeljivosti u skladu sa članom 317 stav 2 i 1 u sticaju sa krivičnim delom nasilničkog ponašanja član 344 stav 2 a u vezi sa stavom 1 KZ-a
Trenutni status predmeta: postupak je okončan jedino u slučaju drugooptuženog Dolfi Pospiša

Prvookrivljenom Goranu Davidoviću, drugookrivljenom Dolfu Pospišu i trećeokrivljenom Nedeljku Pešiću stavljeno je na teret da su izvršili krivično delo izazivanja nacionalne, rasne i verske mržnje i netrpeljivosti u sticaju sa krivičnim delom nasilničko ponašanje¹³⁸.

Okrivljeni Goran Davidović, Nedeljko Pešić, Radomir Dickov, Danijel Petrović, Uroš Stojanović, Vladan Negovanović, Predrag Milovanović i Predrag Golubović su se u toku istrage branili tako što su istakli da su sukob koji se desio 7.oktobra 2007. godine izazvali članovi povorke pod nazivom „Stop fašizmu“ i to tako što su ih verbalno vređali, obraćajući im se rečima „ubij fašistu“, nakon čega su se neka od lica koja su sedela u bašti Doma Vojske popela na ogradu i počela da skandiraju „Srbija, Srbija, Vojvodina je Srbija“. Prema njihovim rečima, pripadnici povorke su ih tada gađali kamenicama i flašama, posle čega su neka lica iz bašte Doma Vojske počela da uzvraćaju kamenicama i tim istim flašama.

Dolf Pospiš se nalazio u bekstvu i za njim je raspisana poternica i određen mu je pritvor. Pospiš je uhapšen 16. decembra 2008. godine, nakon čega mu je pritvor više puta produžavan, da bi mu konačno bio ukinut 15. aprila 2010. godine.

Tokom postupka su zakazana tri glavna pretresa od kojih nijedan nije održan¹³⁹. Nakon što je Pospiš priznao krivicu za delo koje mu se stavlja na teret¹⁴⁰, nakon čega je Viši sud u Novom Sadu doneo presudu K35/10 koja je postala pravosnažna danom donošenja 17. juna 2010. godine, Pospiš je osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 16 meseci, a u izrečenu kaznu zatvora mu se uračunava i vreme provedeno u pritvoru od 16. decembra 2008. godine.

138 - Za nasilničkog ponašanja prilikom istog događaja optuženi su Radomir Dickov, Uroš Stojanović, Danijel Petrović, Vladan Negovanović, Predrag Milovanović i Predrag Golubović. Njima se stavlja na teret da su u sukobu sa NN licima pripadnicima oba sukobljena skupa, bacali kamenice i druge čvrste predmete jedni na druge.

139 - Glavni pretres je zakazivan za 21,22, i 23. jun 2010. godine,

140 - Rešenje o priznavanju sporazuma o priznavanju krivice od 13. aprila 2010. godine, postalo je pravosnažno 17. juna 2010. godine

Sud je 24. juna 2010. godine doneo rešenje kojim je se krivični postupak u odnosu na okrivljene Gorana Davidovića, Nedeljka Pešića, Radomira Dickova, Danijela Petrovića, Uroša Stojanovića, Vladana Negovanovića, Predraga Milovanovića i Predraga Golubovića ubuduće nastavlja pod brojem K 1978/10.

U nastavku postupka nije održan nijedan glavni pretres iako su bila zakazana tri. Sledeći glavni pretres zakazan je za 9. i 13. februar 2012. godine¹⁴¹.

Napad na nemačke državljane na Adi Ciganliji

Dvanaestog avgusta 2010. godine, na šetalištu na Adi Ciganliji u Beogradu Kristijan Živanović je napao dva Nemca, Dominika Milera i maloletnog P.R.-a. Dominik Miler je sa povredama grudnog koša zbrinut u Urgentnom centru dok je P.R. nakon ukazane pomoći pušten kući. Kod Kristijana Živanovića je pronađen nož kojim je napad izvršen, ukradeni telefoni, novac i zlatni lančić. On je prilikom saslušanja izjavio da motiv napada nije bila krađa, već ga je nerviralo što su se napadnuti momci na šetalištu grlili i ljubili. Istražni sudija Višeg suda u Beogradu odredio je Kristijanu Živanoviću jednomesečni pritvor zbog bojazni da bi boravkom na slobodi mogao da utiče na svedoke, zbog postojanja mogućnosti da ponovi krivično delo, kao i zbog težine krivičnog dela koje mu se stavlja na teret¹⁴².

Sudsko procesuiranje slučaja

Viši sud u Beogradu

Predsednik sudskog veća: sudija Zorana Trajković

Broj predmeta: K-3778/2010

Optuženi: Kristijan Živanović

Krivično delo koje mu se stavlja na teret je teški slučajevi razbojničke krađe ili razbojništva iz člana 169 KZ.

Trenutni status predmeta: postupak je okončan 5. decembra 2011. godine izricanjem sudske opomene.

Kristijan Živanović se u pritvoru nalazio od 12. avgusta 2010. godine od 6. decembra 2011. godine. Pritvor mu je produžavan osam puta¹⁴³. Tokom sud-

141 - Glavni pretres je zakazivan za 26. i 27. oktobar 2011.godine, 22. i 23. novembar 2011.godine, 21. i 22. decembar 2011.godine.

142 - Izbo Nemce jer je mislio da su gej, Vesti online,dostupno na internet stranici <http://www.vesti-online.com/Vesti/Hronika/74318/Izbo-Nemce-je-je-mislio-da-su-gej>, poslednji put posećeno 17.januara 2012.godine

143 - Rešenja o produženju pritvora od 08. septembra 2010. godine, 08. oktobra 2010. godine, 08. decembra 2010. godine, 08 februara 2011. godine, 08. aprila 2011. godine, 08. juna 2011. godine, 08. avgusta 2011. godine, 07. oktobra 2011.godine.

skog postupka zakazano je pet glavnih pretresa, od čega su tri održana.

Azilanti u Banji Koviljači

U Banji Koviljači je 27. oktobra 2011. godine silovana 38-godišnja žena, koja je incident prijavila policiji nekoliko sati pošto se desio. Prema njenim navodima, u tome je učestvovalo pet osoba¹⁴⁴. Državljanin Avganistana, Abdirašid N, jedan od osumnjičenih, uhapšen je dva dana kasnije, a policija tvrdi da za ostala četiri člana te grupe ima saznanja¹⁴⁵. U noći između prvog i drugog novembra demoliran je lokal meštantina koji je iznajmio smeštaj azilantima¹⁴⁶. Hajka se nastavila policijskom akcijom već drugog novembra, kada je Šabačka policija uhapsila oko 50 imigranata iz Avganistana i Somalije, koji su ilegalno boravili u Banji Koviljači i sedam vlasnika kuća i radnji, a koji su izdali prostor za boravak ovim ljudima¹⁴⁷.

Posle napada na sedmogodišnje dete 6. decembra 2011. godine, građani i građanke su se okupili i na sat vremena blokirali put Banja Koviljača – Mali Zvornik¹⁴⁸. Roditelji su protestovali, jer je napadnuto dete posvedočilo da je napadač bio tamne puti. Sedmog decembra održan je protest upozorenja ispred osnovne škole “Vera Blagojević”, a oko 200 roditelja je ušlo u hol škole, gde su boravili za vreme prvog časa, nakog čega su se razišli¹⁴⁹.

Prema navodima Vladimira Cucića, komesara za izbeglice, od više od pet stotina prekršajnih prijava, samo dve se odnose na međusobne tuče tražioce azila u centru, a sve ostalo su napadi na tražioce azila¹⁵⁰.

144 - Azilanti silovali stranu državljanu u Banji Koviljači“, Blic.rs, dostupno na internet adresi <http://www.blic.rs/Vesti/Hronika/286252/Azilanti-silovali-stranu-drzavljanu-u-Banji-Koviljaci>, poslednji put pristupljeno 15.januar 2012.godine

145 - „Uhapšen azilant osumnjičen za silovanje u Banji Koviljači“ Blic.rs, dostupno na internet adresi <http://www.blic.rs/Vesti/Hronika/286351/Uhapsen-azilant-osumnjicen-za-silovanje-u-Banji-Koviljaci>, poslednji put pristupljeno 15.januara 2012.godine

146 - „Banja Koviljača: Samo azilanti iza rešetaka“, Novosti.rs, dostupno na internet adresi <http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.69.html:351805-Banja-Koviljaca-Samo-azilanti-iza-resetaka>, poslednji put pristupljeno 19.januar 2012.godine

147 - ibid.

148 - Protest u Banji Koviljači, RTS.rs, dostupno na internet adresi <http://www.rts.rs/page/stories/ci/story/124/%D0%94%D1%80%D1%83%D1%88%D1%82%D0%B2%D0%BE/1004014/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82+%D1%83+%D0%91%D0%B0%D1%9A%D0%B8+%D0%9A%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%99%D0%B0%D1%87%D0%B8.html>, poslednji put pristupljeno 15.januar 2012. godine

149 - „Protest protiv azilanata u Banji Koviljači“, Smedia.rs, dostupno na internet adresi <http://www.smedia.rs/vesti/82036/Azilanti-Banja-Koviljaca-Bojkot-nastave-Skola-Protest-protiv-azilanata-u-Banji-Koviljaci.html>, poslednji put pristupljeno 15.januar 2012.godine

150 - „Protest u Banji Koviljači“, Youtube.com, dostupno na internet adresi <http://www.youtube.com/watch?v=f3cOxyRd2co>, poslednji put pristupljeno 15.januar 2012.godine

Sudsko procesuiranje slučaja

Viši sud u Šapcu

Optuženi: Abdirašid N.

Krivično delo koje mu se stavlja na teret je silovanje na osnovu člana 178. Krivičnog zakonika

Optužnica je podignuta 6. decembra 2011. godine

Trenutni status predmeta: prvostepeni postupak je u toku.

Abdirašid je u pritvoru od 31. oktobra 2011. godine. Više javno tužilaštvo podiglo je optužnicu 6. decembra 2011. godine, ali glavni pretres nije zakazan. Okrivljeni je priznao da je imao seksualne odnose sa tridesetosmogodišnjom ženom, ali kaže da je imao njen pristanak¹⁵¹.

Inicijativa mladih za ljudska prava je Višem sudu u Šapcu uputila zahtev za pristup informacijama od javnog značaja u vezi sa slučajem Abdirašida N. Viši sud u Šapcu je odbio zahtev. Slučaj napada na lokal u kome su bili smešteni azilanti nije procesuiran. Istraga u slučaju napada na dete je u toku, ali do sada nema osumnjičenih¹⁵².

Reparacije

Nezakonito pritvaranje Alberta Nebihua i Skender Isufija

Pripadnici Vojske Jugoslavije su 28. maja 1999. godine opkolili sela Štrbulovo/Štrbulovo i Cikatove e Re/Novo Čikatovo i određen broj muškaraca kamionima prebacili u opštinu Glogovac, gde su ih smestili u jedan „lokal“, koji je zapravo bio skladište. Sutradan su ih odveli u zatvor u Lipljan, a nakon toga u KPZ Požarevac, jer u niškom zatvoru nije bilo mesta. Tokom boravka u zatvorima, zatvorenici su brutalno maltretirani. Policija i stražari su ih tukli pendrecima, bejzbol palicama, metalnim šipkama. Dobijali su jako malo hrane, a higijena je bila ispod svakog nivoa¹⁵³.

151 - „B. Koviljača: Optuženica protiv Avganistanca zbog silovanja“, Novosti.rs, dostupno na internet adresi <http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.291.html:356572-B-Koviljaca-Optuznica-protiv-Avganistanca-zbog-silovanja>, poslednji put pristupljeno 15. januar 2012. godine

152 - Krivični zakonik, član 122, stav 1: Ko drugoga lako telesno povredi ili mu zdravlje lako naruši kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine

153 - Dokumentacija dobijena od Fonda za humanitarno pravo nalazi se u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava

Tortura koju su Albert Nebihu i Skender Isufi pretrpeli prilikom nezakonitog lišavanja slobode, a potom u zatvorima u Lipljanu i Požarevcu ostavila je posledice na njihovo psihičko stanje. Obojici je nakon javljanja nevladinoj organizaciji „Centar za rehabilitaciju žrtava torture Kosovo“ konstatovan post-traumatski stresni poremećaj¹⁵⁴.

Albert Nebihu je u zatvoru proveo pet meseci i 16 dana. On nikada nije dobio rešenje o zadržavanju, kao ni rešenje o pritvaranju, niti je protiv njega pokrenut prekršajni ili krivični postupak, ili podignuta optužnica.

Skender Isufi je u zatvoru proveo 11 meseci i 14 dana. Ni on nikada nije dobio rešenje o pritvaranju ili zadržavanju, niti je protiv njega podignuta optužnica ili pokrenut prekršajni ili krivični postupak.

Sudsko procesuiranje slučaja

Prvi osnovni sud u Beogradu

Sudija: Jelena Stojiljković

Broj predmeta: P-4263/07

Predmet spora: naknada štete zbog nezakonitog pritvaranja

Stranke u procesu:

Tužioci Albert Nebihu i Skender Isufi

Tužena: Republika Srbija

Početak postupka 17. maj 2007. godine

Trenutni status predmeta: pravosnažna presuda Apelacionog suda 18. maja 2011. godine

Tužioci Albert Nebihu i Skender Isufi su tražili da im tužena Republika Srbija zbog pretrpljenih duševnih bolova isplati iznos od po 500.000 dinara, za svakog ponaosob, što čini ukupan iznos od milion dinara, kao i troškove parničnog postupka koliko oni budu iznosili.

Tužbi je prethodio zahtev za naknadu štete, koji je Fond za humanitarno pravo¹⁵⁵ u ime Alberta Nebihua i Skendera Isufija uputio Prvom osnovnom sudu (tada je bio Prvi opštinski sud¹⁵⁶) u Beogradu 16. februara 2007. godine. Tužba je upućena jer Republičko pravobranilaštvo nije odgovorilo na Zahtev za naknadu štete u zakonskom roku od tri meseca.

154 - Na osnovu tužbe koju je Fond za humanitarno pravo podneo u ime Alberta Nebihua i Skendera Isufija. Sudska dokumentacija dostupna u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava

155 - Vidi: Materijalne reparacije za povrede ljudskih prava u prošlosti; Fond za humanitarno pravo, Beograd, decembar 2011.

156 - Sud je preimenovan nakon reforme pravosuđa 01. januara 2010.

Prvi osnovni sud (tada Prvi opštinski) u Beogradu je 19. novembra 2008. godine doneo presudu kojom je delimično usvojio tužbeni zahtev i obavezao Republiku Srbiju da na ime nadoknade štete za pretrpljene duševne bolove uplati iznos od 185.000 ponaosob.

Republičko javno pravobranilaštvo je u ime tužene Republike Srbije uložilo žalbu na presudu jer smatra da je pogrešno primenjeno materijalno pravo, da su pogrešno i nepotpuno utvrđena činjenična stanja i da su povređene odredbe parničnog postupka. Navodi se da je potraživanje tužilaca za naknadu štete zastarelo. Na ovu presudu žalbu su uložili i tužioci zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka, zbog pogrešne primene materijalnog prava i zbog odluke o troškovima postupka.

Slučaj je završen ispred Apelacionog suda u Beogradu, broj predmeta Gž 7971/10. Sud je odbacio žalbe parničnih stranaka i potvrdio presdu Prvog osnovnog suda u Beogradu koja je doneta 19. novembra 2008. godine.

Nesavesno lečenje - Slučaj “Klinika Perfekta”

Na očnoj klinici “Perfekta” trogodišnja Aleksandra Grahovac je operisana 21. maja 2007. godine. Ona je preminula 4. juna 2007. godine zbog oštećenja koja su izazvana manjkom kiseonika prilikom operacije¹⁵⁷.

Za krivično delo “teško delo protiv zdravlja ljudi” terete se Božidar Ilić, vlasnik klinike “Ilić” koji je brinuo o očnom zdravlju Anje Grahovac od njenog rođenja, anesteziolog Stanoje Glišić i suvlasnik klinike “Perfekta” Dejan Milutinović. Milan Vasiljević je optužen za pomaganje u izvršenju krivičnog dela¹⁵⁸. Lekar koji je operisao Anju Grahovac, Borislav Mitrović preminuo je osam meseci nakon operacije. Uzrok smrti bio je težak infarkt¹⁵⁹.

Sudsko procesuiranje slučaja

Viši sud u Beogradu

Predsednik sudskog veća: sudija Jasmina Vasović

Broj predmeta: K-1246/2010

157 - http://www.studiob.rs/info/vest_stampaj.php?id=31795; poslednji put posećeno 20. januara 2012. godine

158 - Isto.

159 - <http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.69.html:210741-Srce-nije-izdrzalo>; poslednji put posećeno 20. januara 2012. godine

Optuženi: Božidar Ilić, Stanoje Glišić, Dejan Milutinović, Milan Vasiljević
Krivično delo koje im se stavlja na teret je teško delo protiv zdravlja ljudi
Optužnica je podignuta 21. aprila 2009. godine
Trenutni status predmeta: prvostepeni postupak je u toku.

U dosadašnjem toku postupka zakazano je 19 glavnih pretresa, od čega je održano 15. Na glavnom pretresu 1. februara 2012. godine četvorica optuženih, kao i otac preminule Aleksandar Grahovac su potvrdili prethodno date iskaze. Sudija Jasmina Vasović je predložila veštačenje Sudskog medicinskog odbora Medicinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu i dala rok od tri meseca. Sledeći glavni pretres će biti naknadno zakazan.

Organizovani kriminal

Afera "Indeks"

Deset profesora Pravnog fakulteta u Kragujevcu uhapšeni su 20. februara 2007. godine pod sumnjom da su zloupotrebili položaj, primali mito i falsifikovali dokumenta. Na samom početku ove akcije uhapšeni su Sveto Purić, dekan fakulteta, Božin Vlašković, Ivan Čukalović, Predrag Stojanović, Dragana Petrović, Dragan Bataveljić, Srđan Đorđević, Saša Jovanović, Zoran Simić, profesori na Pravnom fakultetu u Kragujevcu i Emilija Stanković, koja je u tom trenutku bila i pomoćnica ministra prosvete i sporta. Kod uhapšenih je pronađena velika količina novca, nekoliko desetina indeksa i prijave sa Univerziteta u Banja Luci¹⁶⁰.

Sučaj koji je u javnosti poznat kao afera "Indeks", koja je započela ovom akcijom, završio se privođenjem i daljim procesuiranjem 87 osoba¹⁶¹.

160 - <http://www.politika.rs/rubrike/Hronika/t20389.lt.html>; poslednji put posećeno 30. januara 2012.godine

161 - Saša Jovanović, Dragana Petrović, Emilija Stanković, Srđana Đorđević, Sveto Purić, Božin Vlašković, Dragan Bataveljić, Ivan Čukalović, Predrag Stojanović, Zoran Simić, Milena Petrović, Jasmina Nektarijević, Nenad Đurđević, Miroslav Galjka, Dejan Atanacković, Rajko Ćosović, Zoran Kovačević, Branislava Stojković, Novak Purić, Olivera Kojić, Bora Čejović, Andrija Tomović, Nenad Obradović, Vladimir Dimitrijević, Radoje Brković, Miodrag Mičović, Mirosljub Simić, Slobodan Svorcan, Radomir Stojanović, Živorad Lekić, Goran Stevanović, Živadinka Iskrenović, Biljana Vičentijević, Vesna Vasić, Branislava Marković, Oliver Antić, Slobodan Panov, Nevenka Bačanin, Nada Todorović, Zvonko Marković, Dragutin Šoškić, Vladimir Andeselić, Katarina Antić, Bošković Marija, Radošin Bošković, Danijela Bošković, Somaja Bulić, Valentina Barjaktarević, Besna Veličković Mitrović, Milorad Veličković, Goran Vukašinović, Gordana Gvozdenović, Golub Garović, Ivan Grbić, Sreten Dimitrijević, Maja Drča, Dragoslav Đurđević, Irena Jovanović, Vladan Jevtić, Emilija Jovanović, Radmila Jovanović Canić, Snežana Jovanović, Marija Jovanović, Dragana Jovanović, Mirko Katančić, Srđan Kljajin, Marija Leković, Milan Lazarević, Dejan Momčilović, Jelena Milosavljević, Ana Manić, Marija Milićević, Milun Milutinović, Marija Novaković, Jasmina Petrović, Todor Podgorac, Dragana Petrović, Ana Stojanović, Jelena Simić, Ljiljana Sojkić, Dragana Sarić, Ivana Stijepović, Natalija Sekulić, Ivanka Smiljanić, Milan Smiljanić, Stanika Sindelić, Saša Tiosavljević, Radiša Urošević.

Sudsko procesuiranje slučaja

Viši sud u Smederevu

Predsednik sudskog veća: sudija Slađana Bojković

Broj predmeta: K-121/2010

Krivično delo koje se stavlja na teret je zloupotrebe službenog položaja, primanje mita, davanje mita i falsifikovanje dokumenata

Optužnica je podignuta 17. avgusta 2007. godine

Trenutni status predmeta: prvostepeni postupak je još uvek u toku.

Optužnicom koja je podignuta 17. avgusta 2007. godine obuhvaćena je 41 osoba, od toga su 23 osobe profesori sa kragujevačkog, beogradskog i niškog univerziteta. Optužnicom je određen pritvor za 16 lica zbog mogućeg bekstva, od toga je 13 profesora¹⁶².

Zamenik javnog tužioca je u optužnici predložio da se u slučaju optuženih Dragane Petrović, Emilije Stanković, Srđana Đorđevića, Svete Purića, Božina Vlaškovića, Dragana Bataveljića, Ivana Čukalovića, Predraga Stojanovića, Zorana Simića, Jasmine Nektarijević, Milene Petrović, Nenada Đurđević, Radoja Brkovića, Miroljuba Simića, Miodraga Mićovića, Radomira Stojanovića, Bore Čejovića i Slobodana Svorcana izrekne bezbednosna mera zabrane vršenja poziva delatnosti i dužnosti, budući da je krivično delo izvršeno zloupotrebom položaja i vršenjem dužnosti.

Prema podacima objavljenim na internet sajtovima fakulteta, većina optuženih profesora i dalje obavlja profesorsku funkciju (Emilija Stanković¹⁶³, Srđan Đorđević¹⁶⁴, Božin Vlašković¹⁶⁵, Dragan Bataveljić¹⁶⁶, Ivan Čukalović¹⁶⁷,

162 - Profesori kojima je određen pritvor su Saša Jovanović, Dragana Petrović, Emilija Stanković, Srđan Đorđević, Sveto Purić, Božin Vlašković, Dragan Bataveljić, Ivan Čukalović, Predrag Stojanović, Zoran Simić, Milena Petrović, Nenad Đurđević, Bora Čejović, Andreja Tomović, Radoje Brković, Miodrag Mićović

163 - Vanredna profesorka na predmetu Rimsko pravo, <http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/prof.-dr-emilija-stankovic.htm>, poslednji put posećeno 23. februara 2012.

164 - Vanredni profesor na predmetu Uvod u pravo, <http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/prof.-dr-srdjan-djordjevic.htm>, poslednji put posećeno 23. februara 2012.

165 - Redovni profesor na predmetima Autorsko pravo i Pravo industrijske svojine, <http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/prof.-dr-bozin-vlaskovic.htm>, poslednji put posećeno 23. februara 2012.

166 - Vanredni profesor na predmetu Ustavno pravo, <http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/prof.-dr-dragan-bataveljic.htm>, poslednji put posećeno 23. februara 2012.

167 - Redovan profesor na predmetu Međunarodno javno pravo, <http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/prof.-dr-ivan-cukalovic.htm>, poslednji put posećeno 23. februara 2012.

Predrag Stojanović¹⁶⁸, Milena Petrović¹⁶⁹, Nenad Đurđević¹⁷⁰, Radoje Brković¹⁷¹, Miodrag Mićović¹⁷², Slobodan Svorcan¹⁷³, Oliver Antić¹⁷⁴, Slobodan Panov¹⁷⁵, Nevenka Bačanin¹⁷⁶, Nada Todorović¹⁷⁷, Sveto Purić¹⁷⁸¹⁷⁹.

Dana 31. marta 2008. godine optužnica je proširena na još 46 osoba, tako da se u okviru ovog slučaja sudski procesuirala 87 osoba¹⁸⁰.

U dosadašnjem toku postupka održano je 40 glavnih pretresa. Osumnjičeni se terete za krivična dela zloupotrebe službenog položaja, primanja mita, davanja mita, falsifikovanje službenih isprava i neozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materijala.

Prvog februara 2012. godine saslušana je svedokinja Ljubinka Jovanović. Ona je bila daktilografkinja u PU Smederevo, a u penziji je od jula 2010. godine. Njen zadatak je bio kucanje izveštaja, zapisnika, krivičnih prijava i beleški. Prilikom saslušanja konstatovano je da svedokinja nije potpisala najveći broj zapisnika koje je sačinila (39 od 45 napisanih). Sudija je donela rešenje da se ispitaju svi

168 - Redovni profesor na predmetu Javne finansije i finansijsko pravo, <http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/prof.-dr-predrag-stojanovic.htm>, poslednji put posećeno 23. februara 2012.

169 - Vanredna profesorka na predmetu Međunarodno privatno pravo, <http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/prof.-dr-milena-petrovic.htm>, poslednji put posećeno 23. februara 2012.

170 - Redovni profesor na predmetima Obligaciono pravo, Sportsko pravo, Javni skupovi i sportske priredbe, Pravo nevladinih organizacija, <http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/prof.-dr-nenad-djurdjivic.htm>, poslednji put posećeno 23. februara 2012.

171 - Redovni profesor na predmetima Radno pravo i Pravno normiranje, <http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/prof.-dr-radoje-brkovic.htm>, poslednji put posećeno 23. februara 2012.

172 - Redovni profesor na predmetu Privredno pravo, <http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/prof.-dr-miodrag-micovic.htm> poslednji put posećeno 23. februara 2012.

173 - Redovan profesor na predmetu Nasledno pravo, <http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/prof.-dr-slobodan-svorcan.htm>, poslednji put posećeno 23. februara 2012.

174 - Redovan profesor na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu, na predmetima Građansko pravo- opšti deo i stvarno pravo, Nasledno pravo, Obligaciono pravo, <http://www.ius.bg.ac.rs/prof/licna.asp?sifra=ANTOLI>, poslednji put posećeno 23. februara 2012.

175 - Vanredni profesor na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu na predmetu Porođično pravo, <http://www.ius.bg.ac.rs/prof/licna.asp?sifra=PANSLO>, poslednji put posećeno 23. februara 2012.

176 - Redovna profesorka na predmetu Upravno pravo, <http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/prof.-dr-nevenka-bacanicin.htm>, poslednji put posećeno 23. februara 2012.

177 - Vanredna profesorka na predmetu Politička ekonomija, <http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/prof.-dr-nada-todorovic.htm>, poslednji put posećeno 23. februara 2012.

178 - Redovni profesor na predmetu Ekonomska politika, <http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/prof.-dr-sveto-puric.htm> 23. februara 2012.

179 - <http://www.ius.bg.ac.rs/prof/spisak.asp> i <http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/nastavno-osoblje.htm>; poslednji put posećeno 30. januara 2012. godine

180 - Saša Jovanović, Dragana Petrović, Emilija Stanković, Srđana Đorđević, Sveto Purić, Božin Vlašković, Dragan Bataveljić, Ivan Čukalović, Predrag Stojanović, Zoran Simić, Milena Petrović, Jasmina Nektarijević, Nenad Đurđević, Miroslav Galija, Dejan Atanacković, Rajko Čosović, Zoran Kovačević, Branislava Stojković, Novak Purić, Olivera Kojić, Bora Čejović, Andrija Tomović, Nenad Obradović, Vladimir Dimitrijević, Radoje Brković, Miodrag Mićović, Miroslav Simić, Slobodan Svorcan, Radomir Stojanović, Živorad Lekić, Goran Stevanović, Živadinka Iskrenović, Biljana Vićentijević, Vesna Vasić, Branislava Marković, Oliver Antić, Slobodan Panov, Nevenka Bačanin, Nada Todorović, Zvonko Marković, Dragutin Šoškić, Vladimir Andeselić, Katarina Antić, Bošković Marija, Radošin Bošković, Danijela Bošković, Somaja Bulić,

zapisnici koje je sačinila svedokinja i da se naredni glavni pretres održi 2. februara 2012. godine.

Prema podacima koje je dostavio Pravni fakultet u Kragujevcu, zaposleni na tom fakultetu koji su bili u pritvoru udaljeni su sa posla za vreme trajanja pritvora. Jednom broju optuženih radnika radni odnos je prestao po drugim osnovama, dok svi ostali optuženi i dalje obavljaju delatnost¹⁸¹.

Slučaj „Duvanska mafija“

Vlasnica privatnog preduzeća „Tref rentakar“ Bojana Bajrušević i bivši direktor Savezna uprave carina Mihalj Kertes su optuženi da su u periodu od 1996. do 2001. godine krijumčarili cigarete i na taj način pribavili imovinsku korist od 51.858.363 tadašnjih nemačkih maraka. Bojana Bajrušević¹⁸², Valentin Petrov¹⁸³, vlasnik špedicije „Šop“, Miodrag Prvilović¹⁸⁴ i Predrag Jovančić¹⁸⁵ terete se da su preko preduzeća „Tref rentakar“ uvozili cigarete, kao i da su poslovnu dokumentaciju falsifikovali kako bi izgledalo da su oni uvozili nameštaj i drugu robu¹⁸⁶.

Sudsko procesuiranje

Viši sud u Beogradu

Predsednik sudskog veća: sudija Zoran Drecun

Broj predmeta: K-PO1 283/10

Optuženi: Bojana Bajrušević, Valentin Petrov, Miodrag Prvilović, Predrag Jovančić

Krivično delo koje se stavlja na teret je zloupotreba službenog položaja iz člana 359 KZ-a

Optužnica je podignuta u oktobru 2010. godine, dodatno je precizirana u aprilu 2011. godine

181 - Odgovor Pravnog fakulteta u Kragujevcu dostupan u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava

182 - Prvooptužena Bojana Bajrušević se tereti da je davala naloge ostalima da prave lažna dokumenta i da je prebacivala novac na tri of-šor kompanije da bi platila stvarne dobavljače cigareta. Ostatak novca je zadržavala ili prebacivala na svoj privatni račun u „Union banci“. Ona se tereti i da je na osnovu obrazaca Narodne banke iznosila novac iz zemlje i sa kiparskim preduzećem „Ineks global“ ugovarala kupovinu cigareta.

183 - Petrov se tereti da je stupao u kontakt sa izvesnim Zoranom i Ljubom da bi oni na granici dočekali bugarske vozače koji su prevozili cigarete iz Burgusa i Varne, da bi u špediciji „Šop“ na granici sačinjavali lažne carinske propratnice da je uvezena druga roba.

184 - Prvilović se tereti da je prevezio cigarete iz magacina u Subotici do auto-servisa „Tref rentakar“ u Beogradu, a po nalogu Bojane Bajrušević.

185 - Jovančić je optužen da je posredovao u prodaji cigareta između Bojane Bajrušević i većeg broja kupaca u Beogradu.

186 - Oni se još terete za lažno predstavljanje cena cigareta u dokumentaciji, odnosno prikazivanje cena cigareta većem iznosu od stvarne cene, kao i da su prodavali cigarete van prodavnica „Tref rentakar“ koje su bile oslobođene carina.

Trenutni status predmeta: prvostepeni postupak je u toku.

Zahtev za sprovođenje istrage je podnet 17. juna 2007. godine. Tužilaštvo za organizovani kriminal je optužnicu protiv Bojane Bajrušević podiglo u oktobru 2010. godine, optužnica je na zahtev suda precizirana u aprilu 2011. godine.

Prvi glavni pretres je bio zakazan za 20. decembar 2011. godine¹⁸⁷, ali ga je predsednik sudskog veća odložio za 13. februar 2012. zato što odbrana nije imala priliku da obavi uvid u određenu dokumentaciju u vezi sa slučajem¹⁸⁸. Pripremni glavni pretres održan je 13. februara 2012. godine, a sledeći glavni pretresi su zakazani za 8. i 9. mart 2012. godine¹⁸⁹.

Slučaj Prvoslava Davinića

Okružno javno tužilaštvo u Beogradu je 22. decembra 2006. godine podnelo krivičnu prijavu protiv Prvoslava Davinića u kojoj se on tereti da je zloupotrebio službeni položaj. Prvoslav Davinić¹⁹⁰, u tom trenutku ministar odbrane državne zajednice Srbije i Crne Gore je, prema navodima Okružnog javnog tužilaštva, 10. oktobra 2005. godine stan koji je dat na privremeno korišćenje viceadmiralu Majlu Žarkoviću iz statusa službenog promenio u status stana koji se daje u zakup. Istom odlukom on je naložio Vojnograđevinskom centru da sa Žarkovićem sklopi ugovor o kupovini tog stana, a prethodno rešenje o dodeli službenog stana zameni novim rešenjem o dodeli stana u zakup na neodređeno vreme¹⁹¹.

Davinić je takođe optužen da je učestvovao u aferama „Pancir“¹⁹² i „Satelit“¹⁹³, gde se takođe tereti za zloupotrebu službenog položaja¹⁹⁴.

187 - "Dokumentacija putovala četiri godine", portal Alo.rs, dostupno na internet adresi http://www.alo.rs/vesti/44661/Dokumentacija_putovala_cetiri_godine, poslednji put pristupljeno 25.januara 2012.godine

188 - „Suđenje odloženo za februar“, portal Danas.rs, dostupno na internet adresi <http://www.dnevnik.rs/hronika/sudjenje-odloženo-za-februar>, poslednji put pristupljeno 25.januar 2012.godine

189 - Odgovor Višeg suda u Beogradu, dostupan u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava

190 - Član G-17 plus od septembra 2003. godine do isključenja iz stranke 2005. godine.

191 - Optužnica protiv Prvoslava Davinića i Dragana Đinija dostupna je u arhivi Inicijativi mladih za ljudska prava.

192 - U aferi „Pancir“ Davinić je optužen da je sklapanjem dva ugovora o kupovini vojne opreme od 25. avgusta 2005. godine u vrednosti od 176 miliona evra pribavio korist biznismenu Miletu Dragiću, vlasniku istoimenog preduzeća iz Zrenjanina i time zloupotrebio službeni položaj

193 - U aferi „Satelit“ tužilaštvo Davinića tereti da je 2005. godine u Parizu zloupotrebio službeno ovlašćenje i zaključio ugovor o pravu korišćenja izraelskog satelita. Taj ugovor je vredeo 45 miliona evra. Posle presude međunarodne arbitraže Davinićev potpis stavljen 2005. na ugovor sa izraelskom kompanijom o iznajmljivanju špijuskog satelita koštaće državu Srbiju 36 miliona evra.

194 - „Davinić oslobođen optužbi za dodele stanova“, izvor: Tanjug, portal Kurir-info.rs, dostupno na internet adresi <http://www.kurir-info.rs/crna-hronika/davinic-oslobodjen-optuzbi-za-dodele-stanova-83053.php>, poslednji put posećena 30.januara 2012.godine

Sudsko procesuiranje slučaja zloupotrebe službenog položaja

Viši sud u Beogradu

Predsednica sudskog veća: sudija Slađana Marković

Broj predmeta: K-1961/10

Optuženi: Prvoslav Davinić i Dragan Đini

Krivično delo koje se stavlja na teret je zloupotreba službenog položaja a na osnovu člana 174. OKZ. i člana 361. stav 1. Krivičnog zakonika

Optužnica je podignuta 28. decembra 2006. godine

Trenutni status predmeta: drugostepeni postupak je okončan.

Prvoslavu Daviniću se u procesu K-1961/10 stavlja na teret da je u periodu obavljanja dužnosti ministra odbrane zloupotrebio službeni položaj i da je omogućio viceadmiralu Mihajlu Žarkoviću da otkupi službeni stan tako što je doneo odluku kojom se taj stan iz statusa službenog menja u status stana u zakup. U optužnici se navodi da je ova odluka protivna odredbi člana 8. stav 2. Pravilnika o načinu, kriterijumima i merilima za davanje stanova u zakup i dodeljivanje stambenih zajmova za rešavanje stambenih pitanja zaposlenih u Ministarstvu odbrane i Vojski Jugoslavije¹⁹⁵⁻¹⁹⁶, zato što je viceadmiral otkupio već jedan troiposoban stan u Herceg Novom. Davinić nije osporavao da je bio upoznat sa mišljenjem Pravne službe, da je njegova odluka u suprotnosti sa važećim propisima. On se pozivao na dopis načelnika Generalštaba, u kom je načelnik naveo razloge i način za konačno rešavanje stambenog pitanja, kao i pravni osnov.

195 - Pravilnik o načinu, kriterijumima i merilima za davanje stanova u zakup i dodeljivanje stambenih zajmova za rešavanje stambenih pitanja zaposlenih u Ministarstvu odbrane i Vojski Jugoslavije, Službeni vojni list br. 20/03.

196 - Član 8 Pravilnika: Licu iz člana 5. ovog pravilnika se daje stan u zakup u mestu službovanja, a ako je primljeno u službu van prebivališta ili je u toku službe premešteno – i van mesta službovanja, odnosno u bilo kom drugom mestu na teritoriji Savezne Republike Jugoslavije (u daljem tekstu: SRJ), ako: 1) to lice i članovi njegovog porodičnog domaćinstva na teritoriji SRJ nemaju rešeno stambeno pitanje ili nisu otuđili stan koji je odgovarajući za to porodično domaćinstvo po odredbama ovog pravilnika, stečen po osnovu radnog odnosa odnosno ako u mestu službovanja po bilo kom osnovu nemaju rešeno stambeno pitanje ili nisu otuđili stan, koji je po odredbama ovog pravilnika odgovarajući za to porodično domaćinstvo; 2) to lice i svi članovi porodičnog domaćinstva imaju državljanstvo SRJ; 3) to lice i članovi porodičnog domaćinstva imaju prebivalište i boravište na teritoriji SRJ; 4) članovi porodičnog domaćinstva žive u zajedničkom porodičnom domaćinstvu sa podnosiocem zahteva.

Licu iz člana 1. ovog pravilnika koje ima na korišćenju stan po osnovu zakupa na neodređeno vreme ili stan (stambenu zgradu) u vlasništvu koji je po strukturi i površini manji od stana, koji mu pripada po odredbama ovog pravilnika, može se na ime razlike između strukture i površine stana koji ima i strukture i površine stana koji mu pripada dodeliti zajam odnosno odgovarajući stan ukoliko ugovorom o razmeni vlasništva stan u svojini iz koga se iseljava prenese u stambeni fond Ministarstva i Vojske, ako u mestu u kome se nalazi stan koji prenosi u fond Ministarstva i Vojske postoji potreba za stanom takve površine ili strukture, radi rešavanja stambenog pitanja drugog lica iz člana 5. ovog pravilnika

Viši sud u Beogradu je nakon skoro pet godina trajanja postupka doneo oslobađajuću presudu¹⁹⁷.

Apelacioni sud u Beogradu je potvrdio presudu Višeg suda u Beogradu¹⁹⁸.

Sudsko procesuiranje afere „Pancir“

Vojno odeljenje Okružnog suda u Beogradu

Predsednik sudskog veća: sudija Vera Vukotić

Broj predmeta: K-1967/2010

Optuženi: Prvoslav Davinić, Milun Kokanović, Jovica Vučković i Mile Dragić

Krivično delo koje se stavlja na teret je zloupotreba službenog položaja a na osnovu člana 359. Krivičnog zakonika

Optužnica je podignuta 2. jula 2007. godine

Trenutni status predmeta: prvostepeni postupak je u toku.

Prema navodim optužnice, Davinić je zloupotrebio službeni položaj prilikom ugovaranja nabavke vojne opreme sa zrenjaninskom firmom „Mile Dragić“. Prema dva ugovora koja su tada zaključena, predviđena je nabavka 69.000 šlemova i više od 60.000 pancirnih prsluka za vojsku koja je tada brojala oko 28.000 pripadnika, što bi državni budžet koštalo 176 miliona evra¹⁹⁹. Davinić je na suđenju odbacio sve optužbe i rekao da je tadašnji načelnik Generalštaba Dragan Paskaš učestovao u planiranju nabavke, što je upravo suprotno onome što se navodi u optužnici²⁰⁰.

U odnosu na Mileta Dragića, vlasnika firme „Mile Dragić“ izdvojen je postupak, jer Vojno odeljenje nije ni stvarno, ni mesno, ni funkcionalno nadležno²⁰¹.

Sledeći glavni pretres je zakazan za 20. februar 2012. godine, na kojem će se saslušati ostali optuženi, učesnici u ovom krivičnom postupku, a biće izvedeni i pisani dokazi²⁰².

197 - Vidi gore pod 165.

198 - „Davinić ponovo oslobođen optužbi“, portal B92, dostupno na internet adresi http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2012&mm=03&dd=02&nav_category=16&nav_id=587320, poslednji put posećena 03.marta 2012. godine

199 - „Počinje suđenje za aferu „Pancir““, portal B92, dostupno na internet adresi http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2008&mm=09&dd=30&nav_category=120&nav_id=321214, poslednji put posećena 30.januar 2012.godine

200 - „Davinić odbacuje optužbe“, portal B92, dostupno na internet adresi http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2008&mm=10&dd=01&nav_category=120&nav_id=321392, poslednji put posećena 30.januar 2012.godine

201 - Videti gore „Počinje suđenje za aferu „Pancir““.

202 - isto.

Sudsko procesuiranje afere “Satelit”

Vojno odeljenje Višeg suda u Beogradu

Predsednik sudskog veća: Danko Laušević

Broj predmeta: K-2060/2010

Optuženi: Prvoslav Davinić

Krivično delo koje se stavlja na teret je zloupotreba službenog položaja na osnovu člana 359. Krivičnog zakonika

Optužnica je podignuta 31. maja 2010. godine

Trenutni status predmeta: prvostepeni postupak je u toku.

Prema navodima optužnice podignute 31. maja 2010, Prvoslav Davinić se tereti da je bez dozvole nadležnih organa, 4. juna 2005. godine potpisao ugovor sa izraelskom kompanijom “Imidžset internešenel” vredan 45 miliona dolara i time naneo štetu Republici Srbiji²⁰³.

Prema izjavi portparola Višeg javnog tužilaštva, Tome Zorića, tadašnji ministar je protivno uredbi Ministarstva odbrane i bez saglasnosti Uprave za budžet i finansije Ministarstva, Uprave i direkcije za imovinsko-pravne poslove, zaključio ugovor sa izraelskom firmom “Imidžset internešenel”²⁰⁴. Prema ugovoru, izraelska strana se obavezala da Ministarstvu odbrane Srbije na šest godina iznajmi satelite tipa “Eros A” i “Eros B”, kojima bi se nadgledao prostor juga Srbije i područje Kosova i Metohije, kao i da instalira kontrolnu stanicu²⁰⁵. Prvi glavni pretres u toku ovog postupka održan je 21. februara 2012. godine²⁰⁶. Suđenje Prvoslavu Daviniću je zatvoreno za javnost²⁰⁷.

Govor mržnje

Govor mržnje na internet portalu “Nova srpska politička misao”

Inicijativa mladih za ljudska prava podnela je tužbu 5. maja 2009. godine protiv internet izdanja časopisa za političku teoriju i društvena istraživanja

203 - „Satelit na sudu“, portal Novosti.rs, dostupno na internet adresi <http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.290.html:274929-Satelit-na-sudu>, poslednji put posećena 30.januar 2012.godine

204 - isto.

205 - „Davinić i afera „Satelit“ ponovo pred sudom“, portal Blic.rs, dostupno na internet adresi <http://www.blic.rs/Vesti/Hronika/73943/Davinic-i-afera-Satelit-ponovo-pred-sudom>, poslednji put pristupljeno 30.januar 2012.godine

206 - Proces broj K-2060/2010 na internet prezentaciji Prvog osnovnog suda, dostupno na internet adresi http://tpson.portal.sud.rs/libra_portal_full/pregled_docket.cfm?puid=188950&sud=VS_BG, poslednji put posećena 30.januar 2012.godine

207 - Suđenje u aferi “Satelit” zatvoreno za javnost, Blic online, dostupno na internet stranici <http://www.blic.rs/Vesti/Hronika/310608/Sudjenje-u-aferi-Satelit-zatvoreno-za-javnost> poslednji put posećena 6. mart 2012. godine

„Nova srpska politička misao“, zbog povrede zabrane govora mržnje²⁰⁸, a povodom teksta objavljenog 27. aprila 2009. godine. U rubrici „Politički život“ tad je objavljen tekst pod naslovom „Očevi, oci i maćehе Srbije“, autora Zorana Grbića.

Очеви, оци и маћехе Србије

Зоран Грбић
понедељак, 27. април 2009.

*„Ви ћете се угушити у властитом извештају,
и смраду клевета“*

В. Шекспир, „Мера за меру“

Један хрватски блогер и писац (или обрнуто) својевремено је написао духовиту блогерску причу у којој описује имагинарну ситуацију у којој пред неког хрватског званичника, а у време њиховог чланства у Савету безбедности, изводе Тадића и премијера „Републике Косова“, да одлучи о судбини покрајине. Као некад мудри Соломон, од хрватског званичника се очекивао „мудри праворијек“, па је он као решење за јужну српску покрајину дао предлог: „Мислим да је најбоље да прережемо Косово напола“. Из одговора двојице изведених пред такав суд, заинтересованих за Косово, лако би се видело ко је мајка и чије је дете Косово и Метохија. Једино се не зна ко је отац, нити може да се наслути његов став.

Добрица Ћосић, књижевник, председник и човек који из неког разлога носи незваничну титулу „оца нације“, по горе наведеном читању приче о цару Соломону би пре био очух нације, неко коме Косово није блиско, неко ко би олако пристао да се оно „пререже напола“. Ћосићев дефетизам, залагање за предају, прекид бомбардовања и поделу Косова и Метохије, би пре требало да користи „другој Србији“ уместо што против њега пишу пријаве. Реченица из дневника је само то, једна гневна реченица написана у очају човека у годинама, исписана у једном другом времену и другом окружењу. Наравно, за оне који су написали кривичну пријаву, то није олакшавајућа околност. Нити су спремни да разумеју немоћ због које је реченица написана, нити су кадри да схвате време у којој је написана. Пре ће бити да су само чекали прилику да се обруше на још један од симбола Србије, на човека који за многе значи „отац нације“.

Уз дужно поштовање према минулом раду и прошлости, могло би се рећи

208 - Закон о јавном информisanju, члан 38, („Sl. glasnik RS“, br. 43/2003, 61/2005, 71/2009, 89/2010 - odluka US i 41/2011 - odluka US)

да је Ћосић данас човек у годинама, усамљени и сенилни дека, помало уплашен за будућност народа, несигуран у њега, несвестан његове снаге баш као што је несигуран и у сопствену. Идентификација са тако озбиљном титулом „оца нације“, како изгледа, временом може да буде погубна, тако што се лични страхови, несигурност и немоћ преносе и на уверење о стању читаве нације са којом је неко поистовећен.

Ћосић је изгледа заборавио да није могло бити проглашења „Републике Косова“ (ни побуне терориста, ни бомбардовања), да се пре тога није десило Дејтонски споразум. Као што није могло бити Дејтона без претходног пада Книна. Исто као што ни Статут, чак ни у тезама, није могао да се напише пре инсталирања „Владе терориста“ у Приштини. Ништа не иде преко реда. Сваки пут кад Србија пристане на нешто, отворила је пут за следећи захтев по реду. Све док неко не каже – доста је било. Тај неко ће тешко бити човек у Ћосићевим годинама.

Изгледа да је дошло време да књиге поново неке сметају. Хитлер их је спаљивао, у социјализму су забрањиване, а ислам ауторе осуђује на смрт. У средњем веку су спаљивали људе уместо књига. Данас поново на сцену ступају чувари јавног морала и бранитељи „братства и јединства“. Против Ћосића је поднета кривична пријава због дела изазивања „националне, расне и верске мржње и нетрпељивости“, због једне половине реченице обимне књиге у којој каже да су Албанци „социјални, политички и морални талог трибалног варварског Балкана“.

Тешко би могло да се каже да су Албанци познати по делима које су створили. Пре би могло да се каже да Албанци од свог доласка на Балкан нису урадили много тога креативног. Заправо, не знам да су урадили ишта креативно, нешто по чему би остали упамћени у заједници људи. Можда сам неупућен, али не знам ни једног њиховог великог научника, писца, сликара, спортисту... Не знам ни за једну велику грађевину у Албанији, ни великог архитекту који би је подигао, осим неколико десетина хиљада бункера, што је логичан системски наставак високих зидина којим ксенофобично окружују своје куће. Чак је и биографија једине аутентичне Албанке за коју читав свет зна, Мајке Терезе, у свету све чешће тема писања везаних за конгроверзе и скандале у којима је, наводно, учествовала. Све што они у последње време раде (након крађе територије) је крађа туђе историје и туђих историјских личности.

Начин на који ће се ове информације саопштити је више ствар семантике и такта него што је питање истинитости. У нека срећнија времена, и у хипотетичкој ситуацији у којој нам њихова политика није чинила зло, сасвим је сигурно да би ствар пристojности била не спомињати ништа о томе каква је, на нивоу друштва, њихова креативност и каква су њихова цивилизацијска достигнућа. То нас не би ни занимало, нити би требало да нас дотиче. Међутим, тешко да у садашњој ситуацији нормалан човек,

неко ко није робот или интернационалиста, може да истрпи а да не призна да су њихова најзначајнија, светски позната дела трговина људима, производња и организована продаја наркотика, трговина људским органима, а достигнућа крвна освета, терористички напади, логори, „куће“ и племенски начин живота. Што се тиче културе, (на страну таленат за прављење уметничке фотографије на којој је у природној величини приказан терориста) нипошто не треба заборавити неспорну чињеницу да су у „старој Југославији“ имали стварно одличне глумце. Неко заједљив би могао да каже да им је таленат за глуму једини заједнички таленат, једно од аутентичних обележја нације.

Можда је семантичко питање, али мислим да овде вреди поменути, јер је „друга Србија“ изгледа јако забринута за питања језика и увреду других народа - Шиптари су Албанци који живе на Косову и Метохији, српској покрајини. Албанци су људи који живе у Албанији. Шиптари не желе да их се зове тако, не зато што је то за њих увредљиво, него зато што би се тиме показало да постоји разлика између њих и матичне државе. Ако су сви Албанци, онда нема разлога да постоји „вештачка“ граница између Албаније и Косова. Ако се јасно раздвоје термини „Шиптар“ и „Албанац“, постоји добар разлог за то.

Грци, на пример, одлично знају за то. Они још увек не признају назив републике Македонија, као што не признају нацију Македонаца, јер би тиме прихватили идеју да је граница између две Македоније вештачка, сумњива, подложна промени.

Хрвати такође знају да је тако. Па тако Србе из Крајине и Славоније зову Срби, а оне из Србије „Србијанци“. Јасно раздвојени језиком, као што су раздвојени и територијом.

Друга Србија углавном не зна за ово. Они желе да верују у то да Шиптарима смета кад их неко зове тако.

Не бране они само Шиптаре. Једног од њихових, познатог по речнику и понашању којег би се постидео и пијани камионџија у време суботњег изласка у омиљеној кафани, бранила је Соња Бисерко. На питање да прокоментарише његову изјаву да би неки новинари требало да заврше на вешалима, Соња је прво покушала да избегне одговор наводећи кривицу новинара током рата (а то се зове релативизација злочина), и тек на инсистирање водитељке експлицитно је одговорила: „Језик Пере Луковића је такав, он је ушао у тај наци језик, који доминира нашим јавним дискурсом, и из те матрице га гађа тим својим језиком. Заправо, он га језички уништава. (...) Он просто улази у матрицу и разваљује изнутра.“

Да ли би њега такође требало позвати на суд или је његов „уметнички поступак“ веће и значајнији од дела једног од највећих српских писаца? Може ли такво писање уопште да буде правдано, у било ком контексту? И какви су то људи који то могу да правдају и подржавају?

Борка Павићевић (позната по изјави да нема свако право на мишљење) је у емисији на јавном сервису бранила реторику Ненада Чанка, и позивање на вешање, речима да је „такав говор, у одређеном политичком контексту нешто што се може разумети“. А изјаву Прокића о Србима („Та стока само тај језик разуме“), Борка лаконски уз осмех правда речима да је он само цитирао Томаса Мана.

Биљана Ковачевић Вучо (која би у историју могла да уђе по последњој фантастичној изјави „патриотизам би требало да се редефинише“) такође је бранила право на нападање сопственог народа. У емисији РТС-а од пре неколико дана, на питање водитељке „Да ли сами о себи можемо да говоримо шта год хоћемо?“, одговорила је речима „Да, то је питање политичке културе, које ћемо речи да користимо, јавног дискурса, стила, ироније (...) а дискриминација се односи на другог и друкчијег“. Када би неко пристао на оно што прича Вучо, он би рецимо, онако земљачки, јер смо наши, могао да за њу каже да је превртљиви лажов, манипулант која бежи од суочавања са истином и неко ко се продао за ситан новац. На таквог се Биљана сигурно не би љутила, јер између себе, једни о другима, можемо да говоримо шта год хоћемо.

Као што ни госпође Бисерко и Павићевић не би имале разлог да се наљуте кад би неко рекао да им је понашање „радикално ретардирано“, јер је то цитат Луковића који је „ушао у тај наци језик, који доминира нашим јавним дискурсом“. Или, ако би им неко рекао „You shall stifle in your own report, and smell of calumny“, не би се увредиле јер је то само цитат Шекспира („Мера за меру“).

Словенци су недавно имали аферу, са једном књигом и једним писцем, у којој је читава словеначка јавност устала у одбрану непознатог писца и његовог права да о Словенији и националним мањинама које тамо живе пише отворено и слободно, на начин на који он доживљава ситуацију. У одбрану Горана Војновића, словеначко-босанског писца романа „Чефурџи раус“ (Јужњаци напоље), који је привођен у полицију и против кога је подигнута пријава, устала је и министар полиције Катарина Кресал. Она је Словенцима поручила да би „мудро било да је прочитају, јер смо пречесто нетолерантни према људима који тамо (у насељу Фужине) живе“. Тиме је полицији за коју је надлежна, својим сународницима, а и читавом Балкану дала снажан пример да књижевност и писана реч мора бити ослобођена од полицијског прогона. Очигледно је да до неких овде та поука још није стигла.

Sudsko procesuiranje slučaja

Osnovni sud u Beogradu
Sudija Jelena Kilibarda

Broj predmeta: P.br.3350/10
Optuženi: Zoran Grbić i Đorđe Vukadinović
Tužba je podneta 5.maja 2009. godine
Trenutni status predmeta: prvostepeni postupak je u toku.

Postupak pokrenut pred Prvim opštinskim sudom (Prvi osnovni sud, nakon reforme pravosuđa²⁰⁹) vodi sudija Jelena Kilibarda. U dosadašnjem toku postupka održano je šest ročišta²¹⁰. Parnični postupak je još uvek u toku, a ročište zakazano za 7. februar 2012. godine je odloženo. Sledeće ročište zakazano je za 2. april 2012. godine.

Sedamnaestog marta 2011. godine tuženi pred Ustavnim sudom pokreću inicijativu za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti odredbi 35. i 37. Statuta Inicijative mladih za ljudska prava Beograd, od 20. februara 2009. godine i odredbi novodonetog Statuta, od 12. septembra 2009. godine.

Govor mržnje u emisiji „Dvor“

Dana 26. februara 2011. godine u emisiji „Dvor“ koju je emitovala televizija „Pink“ odigrala se rasprava pevačice Maje Nikolić i pevača Miloša Bojanića sa jedne strane i Mirjane Mike Kostić, jedne od učesnica, s druge strane. Tokom rasprave Nikolićeva i Bojanić izneli su tvrdnje antisemitskog karaktera. Transkript rasprave:

Mirjana (Maji): „...ja ću tebe da tužim zato što si antisemita, zato što si rasista“.
Maja: „Kakav rasista? Što ne volim Jevreje? (...) jeste nacionalista sam, obožavam Srbiju“.
Miloš: „Pa mi ne možemo voleti Jevreje koji su nas bombardovali...“
Maja: „Nacionalista sam i Jevreje ne volim...“²¹¹

Iako su producenti emisije „Dvor“ želeli samo da opomenu Maju Nikolić i Miloša Bojanića, na insistiranje Republičke radiodifuzne agencije (RRA) Maja Nikolić je izbačena iz emisije „Dvor“. Miloš Bojanić je nekoliko sati pre izbacivanja Maje Nikolić izašao iz „Dvora“, tako da se navodi da njegov odlazak nema veze sa onim što je izrekao u emisiji²¹².

209 - Zakon o javnom informisanju, član 38, (“Sl. glasnik RS”, br. 43/2003, 61/2005, 71/2009, 89/2010 - odluka US i 41/2011 - odluka US)

210 - Ročišta su održana 19.maja 2010 godine, 29.septembra 2010 godine, 14.decembra 2010 godine, 23.marta 2011 godine, 30.maja 2011 godine, 20.oktobra 2011 godine, izveštaji sa suđenja u slučaju Nove srpske političke misli, dostupno u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava.

211 - Snimak dostupan na <http://www.youtube.com/watch?v=YrcBU83OshE>; poslednji put posećeno 24.decembar 2011.godine

212 - <http://www.blic.rs/Zabava/Vesti/238062/Dvor-Maja-Nikolic-izbacena-zbog-vredjanja-Jevreja>; poslednji put posećeno 24.decembar 2011.godine

Zamenik predsednika RRA Goran Karadžić objasnio je da zakon ne dozvoljava da ukinu program, ali da je Savet RRA doneo odluku da se „rijaliti“ programi ne mogu emitovati uživo²¹³.

Sudsko procesuiranje slučaja

Viši sud u Beogradu

Sudija Vladan Ivanković

Broj predmeta: K-682/2011

Optuženi: Marija Nikolić i Miloš Bojanić

Krivično delo koje se stavlja na teret je izazivanje nacionalne, rasne i verske mržnje i netrpeljivosti iz člana 317 stav I KZ

Optužnica je podignuta

Trenutno status predmeta: prvostepeni sudski postupak je u toku.

Prvi glavni pretres u ovom postupku zakazan je za 7. decembar 2011. godine. Pretres nije održan zbog nepojavljivanja Miloša Bojanića. On se na pretresu nije pojavio zbog bolesti. Marija Nikolić se na saslušanju pojavila tek nakon što joj je upućen treći poziv.

Sledeći glavni pretres zakazan je za 2. februar 2012. godine.

Govor mržnje u izjavama Dragana Markovića „Palme“

Dragan Marković, poznatiji kao „Palma“, u politički život je ušao 1995. godine sa Željkom Ražnatovićem „Arkanom“ (osnivačem paravojne formacije „Srpska dobrovoljačka garda“ (SDG)) i Borislavom Pelevićem (jednim od komandanata SDG)²¹⁴, sa kojima je osnovao Stranku srpskog jedinstva. Marković je 2004. godine osnovao stranku Jedinstvena Srbija, na čijem je čelu i danas, ali je takođe i član vladajuće koalicije i gradonačelnik Jagodine²¹⁵.

Povodom održavanja Parade ponosa, najavljene za 2. oktobar 2011. godine, Dragan Marković je 15. avgusta 2011. godine, u Jagodini izjavio medijima: "Nismo promenili stav, ali ja nisam za nasilje, neka budu mirne demonstracije, ali ne da se na ulici pokazuje nešto što je za mene bolest - homoseksualnost"²¹⁶.

213 - http://www.paragraf.rs/propisi/obavezujuce_uputstvo_o_ponasanju_emitera_u_vezi_sa_rijaliti_programima.html; poslednji put posećeno 23. februara 2012

214 - Željko Ražnatović poznat je i po svojoj dugogodišnjoj kriminalnoj karijeri, koja počinje 1966. godine (kada je godinu dana proveo u maloletničkom zatvoru) i traje sve do njegove smrti. Borislav Pelević je bio jedan od komandanata Ražnatovićeve paravojne jedinice. Bio je predsednički kandidat 2004. godine, i dvaput je izabran za predstavnika Srpske radikalne stranke u parlamentu.

215 - Marković je predsednik opštine od 2004. godine, a od kada je Jagodina dobila status grada 2008. godine, on je gradonačelnik.

216 - "Prajd: Dačić u klin, Palma u ploču", B92.net, dostupno na internet stranici http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2011&mm=08&dd=15&nav_category=640&nav_id=532090, poslednji put posećena 15. januar 2012. godine

Dragan Marković je u nastavku medijima izjavio:” Moj lični stav i stav Jedin-
stvene Srbije je da smo protiv svakog skupa gde homoseksulaci demonstriraju,
posebno ulicama Beograda i žele da prikažu nešto što je bolest - da je normalno
”²¹⁷.

Gej strejt alijansa (GSA) je 16. avgusta 2011. godine izdala saopštenje
za javnost povodom izjave Markovića da je homoseksualnost bolest²¹⁸ u kome
se, između ostalog, navodi da “i pored toga što je homoseksualnost skinuta sa
liste bolesti Svetske zdravstvene organizacije još pre dvadeset godina, što je u
više navrata potvrdilo i Srpsko lekarsko društvo²¹⁹ i Ministarstvo zdravlja Repub-
like Srbije, Dragan Marković Palma ne prestaje da ovakvim i sličnim izjavama
zloupotrebljava medijski prostor, širi neistine i raspiruje mržnju prema LGBT
populaciji”. Nakon toga, 22. avgusta 2011. godine, GSA je podnela tužbu protiv
Markovića zbog diskriminacije, a u vezi sa ovom izjavom Markovića²²⁰.

Sudsko procesuiranje slučaja

Prvi osnovni sud u Beogradu

Sudija: Jasna Traseč

Broj predmeta: P-17987/2011

Optuženi: Dragan Marković

Predmet spora: diskriminacija na osnovu seksualnog opredeljenja a na osnovu
člana 11, 12, 13. i 21. Zakona o zabrani diskriminacije

Tužba je podignuta 22. avgusta 2011. godine

Trenutni status predmeta: žalbeni postupak je u toku.

Pravna služba GSA je 22. avgusta 2011. godine na osnovu Zakona o
zabrani diskriminacije podnela Prvom osnovnom sudu u Beogradu tužbu protiv
Dragana Markovića za teški oblik diskriminacije, a po osnovu seksualne orijen-
tacije. Budući da Marković nije odgovorio na tužbu u roku od 30 dana, Prvi os-
novni sud u Beogradu je 26. oktobra 2011. godine doneo prvostepenu presudu

217 - ibid.

218 - “Saopštenje za javnost povodom izjave Dragana Markovića Palme da je homoseksualnost bolest”,
Gsa.org.rs, dostupno na internet stranici http://www.gsa.org.rs/cms-run/index.php?option=com_content&view=article&id=2928:saopstenje-16-08-2011-palma&catid=36:aktivnosti&Itemid=60, poslednji put posećena
10. decembar 2011. godine

219 - „Srpsko lekarsko društvo: Istopolna orijentisanost nije bolest“, portal NVO Labris, dostupno na inter-
net adresi <http://www.labris.org.rs/saopstenja/srpsko-lekarsko-drutvo-istopolna-orijentisanost-nije-bolest.html> poslednji put posećena 30. januar 2012. godine

220 - „Hronika: Palma kriv za diskriminaciju“, portal Politika.rs, dostupno na internet adresi <http://www.politika.rs/rubrike/Hronika/Palma-kriv-za-diskriminaciju.lt.html>, poslednji put pristupljeno 24. februara 2012. godine

u kojoj se utvrđuje postojanje teških oblika diskriminacije, zabranio Markoviću da ih ponavlja i naložio da plati sudske troškove²²¹.

U obrazloženju presude navodi se da „u konkretnom slučaju lično svojstvo, odnosno seksualnu orijentaciju, Marković prikazao kao bolest i kao nešto nenormalno i to putem javnih glasila, čime je izvršena teška diskriminacija”²²².

Jedanaestog novembra je advokat Dragana Markovića podneo žalbu na prvostepenu presudu. Rasprava zakazana za 9. mart 2012. godine nije održana²²³. Sledeća je zakazana za 15. maj 2012. godine.

GSA je protiv Markovića podnela i krivičnu prijavu za istu izjavu, koju je kvalifikovala kao krivično delo povrede ravnopravnosti²²⁴. Predmet je još uvek u istrazi.

Slučajevi u istrazi

Ubistvo novinara Milana Pantića

Novinar Milan Pantić je ubijen udarcima tupim predmetom u glavu 11. juna 2001. godine u ulazu zgrade u Ulici Branka Radičevića u Jagodini, gde je živeo. Ubijeni novinar je, neposredno pred smrt, objavio seriju tekstova o privrednom kriminalu u Pomoravskom okrugu i malverzacijama u “Jagodinskoj pivari”.

Uprava kriminalističke policije MUP-a Srbije aprila 2004. godine sačinila je dva izveštaja iz kojih se vidi šta je sve policija istraživala kako bi rešila ubistvo novinara Pantića²²⁵. U njima se navodi da je vođena istraga o Miji Žižiću iz Beograda i njegovim kontaktima sa direktorima preduzeća u Jagodini i Milovanom Žižićem, pripadnikom Saveznog MUP-a i telohraniteljem tadašnjeg premijera Savezne Republike Jugoslavije Zorana Lilića.

221 - „Presuda Palmi zbog diskriminacije LGBT populacije“, Srbijaneet.rs, dostupno na internet stranici <http://www.srbijaneet.rs/vesti/drustvo/96649-presuda-palmi-zbog-diskriminacije.html>, poslednji put posećena 10. decembar 2011. godine

222 - „Palma kriv za diskriminaciju“, Pravniportal.rs, dostupno na internet stranici <http://www.pravniportal.rs/index.php?cat=152&id=2917> poslednji put posećena 10. decembar 2011.

223 - Slučaj: Gej-strejt alijansa protiv Dragana Markovića, Interne portal prvog osnovnog suda u Begoradu, dostupno na adresi http://tpson.portal.sud.rs/libra_portal_full/pregled_docket.cfm?puid=3276689&sud=OS_BG1, poslednji put posećena 17. decembar 2011.

224 - Član 128 Krivičnog Zakonika (Službeni glasnik broj 85/2005, 88/2005 – ispr., 107/2005 – ispr. 72/2009 i 111/2009)

225 - “Telohranitelj premijera SRJ bio pod istragom“, dnevni list „Blic“, postupno na internet stranici <http://www.blic.rs/Vesti/Hronika/260233/Telohranitelj-premijera-SRJ-bio-pod-istragom---zbog-ubistva> poslednji put posećeno 15. januara 2012. godine

Takođe, kriminalistička policija je utvrdila da su neidentifikovane osobe 9. juna 2001. godine, dva dana pre ubistva raspitivale o Pantiću u njegovom rodnom selu Dragovo. Kako se navodi u izveštajima, tom prilikom su koristili "mercedes" (registracija BG 457-975), koji je carina ustupila Saveznoj vladi 28. jula 2000. godine. U policijskom izveštaju se navodi da su proveravane i veze Nikolića i Bobana K. iz okoline Čuprije, koji je bio pod sumnjom da je umešan u ubistvo novinara. Takođe, navodi se i da je Dragan Marković "Palma" bio u dobrim odnosima sa direktorom "Jagodinske pivare", koji mu se krajem 2000. godine žalio kako Pantić piše kritične tekstove o njemu²²⁶.

Posle više od deset godina od ubistva Milana Pantića, njegove ubice i nalogodavci nisu kažnjene niti su poznati motivi za izvršenje tog krivičnog dela, čak ni posle izjave bivšeg ministra policije Dragana Jočića, da "nije bila ni namera da taj novinar bude ubijen." Policija je do sada, radeći na tom slučaju, kako navodi, ispitala više od 1.500 osoba, dok ih je nekoliko stotina bilo na poligrafu²²⁷. U jagodinskoj Policijskoj upravi je 2011. godine osnovana radna grupa koja će se isključivo baviti rasvetljavanjem Pantićevog ubistva²²⁸.

Ubistvo novinara Slavka Čuruvije

Slavko Čuruvija, urednik i vlasnik lista "Dnevni telegraf" i nedeljnika "Evropljanin", ubijen je 11. aprila 1999. godine, ispred zgrade u Svetogorskoj ulici u Beogradu u kojoj je živeo. Odmah posle ubistva, na zahtev porodice, podneta je krivična prijava protiv Radomira Markovića, Milana Radonjića, Mirjane Marković i N.N. izvršilaca²²⁹.

Zahtev za sprovođenje istrage je 8. decembra 2006. godine uputio tadašnji specijalni tužilac Slobodan Radovanović²³⁰. Radovanović je u septembru 2006. godine izjavio da su imena ubica Slavka Čuruvije poznata i da bi predmet mogao ubrzo da bude rešen²³¹. Tri meseca kasnije je obavestio javnost da će ubrzo saopštiti imena onih koji stoje iza ubistva, i da će u slučaju da krivični postupak iz nekog razloga ipak izostane, otvoriti dosijee i reći sve što zna o tom

226 Isto.

227 - "Decenija od ubistva Milana Panića", portal B92, dostupno na internet stranici http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2011&mm=06&dd=11&nav_category=16&nav_id=518159 poslednji put posećeno 15. januara 2012.godine

228 - Isto.

229 - „Slučaj „Čuruvija“ kod sudije“ portal B92, dostupno na internet stranici http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2006&mm=12&dd=08&nav_category=120&nav_id=222832 poslednji put posećeno 14. januara 2012.godine

230 - Isto.

231 - "Novi dokazi za istragu ubistva Slavka Čuruvije" dnevni list „Blic“, dostupno na internet stranici <http://www.blic.rs/Vesti/Hronika/30188/Novi-dokazi-za-istragu-ubistva-Slavka-Curuvije> poslednji put posećeno 15. januara 2012. godine

ubistvu²³². U julu 2007. godine Radovanovića je na funkciji specijalnog tužioca zamenio Miljko Radisavljević²³³.

Istraga o ubistvu Slavka Ćuruvije je proglašena službenom tajnom i nalazi se u Specijalnom tužilaštvu za organizovani kriminal. Tužilaštvo od policije nije dobilo dokaze na osnovu kojih može da podigne optužnicu. Jedino što se pouzdano zna je da su na mestu ubistva bila dva pripadnika JSO-a. Samo nekoliko minuta pre ubistva, njima je naređeno da se povuku²³⁴.

Istraga je vodila ka državnoj bezbednosti kao organizatoru zločina, što je javnosti predstavljeno kroz dosije "Ćuran", koji to potvrđuje²³⁵.

Ubistvo novinarkе Radislave Vujasinović

Radislava Vujasinović, tridesetogodišnja novinarka magazina "Duga" pronađena je mrtva u porodičnom stanu u Novom Beogradu 8. aprila 1994. godine. Vujasinovićeva je bila poznata po izveštajima sa ratišta na prostoru bivše Jugoslavije i istraživanju mnogih nerazjašnjenih ubistava devedesetih godina u Beogradu.

Prema izveštaju policije, Radislava Vujasinović je, u noći između osmog i devetog aprila 1994. godine u trenucima nervnog rastrojstva, po povratku sa reporterskog zadatka iz Sandžaka, izvršila samoubistvo jednim hicem iz očeve lovačke puške. Samoubistvo je konstatovao policajac koji je prvi ušao u stan, da bi kasnije uviđajna ekipa fotografisala sobu, popisala pronađene predmete, popričala sa komšilukom, sve to bez prisustva istražnog sudije²³⁶.

232 - Isto.

233 - Dosije "Ćuran", tj. izveštaj Državne bezbednosti o praćenju Slavka Ćuruvije do pet minuta pre nego što je ubijen, objavljen je 2001. godine. Prema podacima iz dosijea, kao neposredni izvršilac ubistva bio je označen pripadnik Jedinice za specijalne operacije Zoran Ristović, koji je ubijen 4. jula 2001. godine, nekoliko meseci pre objavljivanja dosijea. Od decembra 2003. godine sumnjalo se da je Ristovićev saučesnik bio crnogorski mafijaš Luka Pejović, koji je, takođe, ubijen krajem 2000. godine, a koga je u policijskom albumu prepoznao očevidac zločina. Uprkos informacijama da je bio pripadnik rezervnog sastava Jedinice za specijalne operacije, tužilaštvo od početka nije bilo uvereno da je Pejović saučesnik u ubistvu Ćuruvije. Boža Spasić, bivši funkcioner Državne bezbednosti, tada je u vezi informacija da su ubice već ubijene, ukazivao da je reč o klasičnom primeru dezinformisanja posle zločina, te da postoje određene strukture koje žele da zatvore slučaj. U praćenju Ćuruvija 11. aprila 1999. godine bilo je angažovano 27 pripadnika Državne bezbednosti, uključujući Ratka Romića, pripadnika Uprave za praćenje beogradske Centrale DB, i M. K, koji je službu napustio 1993. godine.

234 - „Ubistvo Ćuruvije: 7 godina tajni“ Portal B92, dostupno na internet stranici http://www.b92.co.rs/info/emisije/istrazuje.php?yyyy=2006&mm=04&nav_id=194699 poslednji put posećeno 15. januara 2012. godine

235 - "Slavko Ćuruvija: Ubistvo posle policijske pratnje", NUNS, dostupno na <http://www.nuns.rs/dosije/22/04.jsp> poslednji put posećeno 26. februara 2012.

236 - „Rekonstrukcija (samo)ubistva Dade Vujasinović četiri godine posle“; Nezavisni politički dnevnik Naša Borba, dostupno na internet stranici http://www.yurope.com/nasa-borba/arhiva/Maj98/1005/1005_13.HTM poslednji put posećeno 15. januara 2012. godine

Istraga je obnovljena četiri godine kasnije, a Sud je po predlogu tužioca novembra 2006. godine naložio novo sudsko veštačenje, "pošto ranije obavljena veštačenja nisu bila saglasna"²³⁷. Okružno javno tužilaštvo u Beogradu je januara 2009. godine podnelo zahtev policiji da prikupi dokaze o ovom događaju, jer je u novom izveštaju dostavljenom Okružnom sudu u Beogradu 9. juna 2008. godine, koji je potpisao veštak za balistiku Vlada Kostić, navedeno da je Radislava Vujasinović ubijena²³⁸.

Slučaj "Topčider"

Vojnici Gardijske brigade Dražen Milovanović i Dragan Jakovljević ubijeni su 5. oktobra 2004. godine na stražarskom mestu u vojnom objektu „Karaš“ u Topčideru u Beogradu. Istražni sudija Vojnog suda u Beogradu, Vuk Tufegdžić, obavio je uviđaj na licu mesta, sproveo istragu i naredio veštačenje putem veštaka za sudsku medicinu, balistiku i iz drugih kriminalističkih oblasti.

Vrhovni savet odbrane je 13. oktobra 2004. godine formirao nezavisnu komisiju, a sve veštake koji su učestvovali u veštačenju odredio je istražni sudija Vuk Tufegdžić. Komisiju koju je formirao Tufegdžić sačinjavali su: mr Vlada Kostić, diplomirani mašinski inženjer; potpukovnik iz Vojno-tehničkog instituta (VTI) i viši saradnik za pešadijsko oružije; Predrag Cerović, diplomirani mašinski inženjer iz VTI; Dragan Krstić, diplomirani fizikohemičar, major MUP i sudski veštak za balistiku; mr med sci Dr Ivica Milosavljević, načelnik Instituta za sudsku medicinu VMA; Dr Nadica Marinković, mr. med. sci, patolog i obducent sa Instituta za sudsku medicinu VMA.

Vuk Tufegdžić je 23. oktobra 2004. godine saopštio da nema indicija da je u ubistvu gardista učestvovala treća osoba. Veštačenjima obavljenim po nalogu istražnog sudije Tufegdžića utvrđeno je da je jedan vojnik ubio drugog, a zatim izvršio samoubistvo. Zbog propusta veštaka koje je odredio sudija Tufegdžić, predsednik Srbije i Crne Gore Svetozar Marović formirao je Državnu komisiju na čelu sa advokatom Božom Prelevićem.

Članovi Komisije su bili: prof. dr Miroljub Obradović, prof. dr Ivanka Baralić, prof. dr Slobodan Savić, svi sa Instituta za sudsku medicinu Medicinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, dr Branko Sbutega, specijalista ortopedске hirurgije, Gradimir Konstantinović, balističar²³⁹.

237 - „Novinarka Dada Vujasinović je ubijena“, Radio slobodna Evropa, dostupno na internet stranici <http://www.slobodnaevropa.org/content/article/1360535.html> poslednji put posećeno 15. januara 2012. godine

238 - „Ponovo pokrenuta istraga o ubistvu novinarkе Duge“, Radio slobodna Evropa, dostupno na internet stranici http://www.slobodnaevropa.org/content/dada_vujasinovic/2006789.html poslednji put posećeno 15. januara 2012. godine

239 - "Društveno politička i pravna analiza slučajeva poginulih radnika RTS, vojnika nastradalih u Topčideru i Leskovcu i slučaj vojnika Milana Matića", Centar za evroatlanske studije, Beograd 2009, str.18

U širem sastavu Komisije bili su i Prvoslav Davinić, tadašnji ministar odbrane SCG, Dragan Jočić, tadašnji ministar unutrašnjih poslova Republike Srbije, Rade Bulatović, tadašnji načelnik Bezbednosno-informativne agencije Republike Srbije, dr Jovan Buturović, advokat i penzionisani sudija Vrhovnog vojnog suda, koji je u toku rada Komisije podneo ostavku²⁴⁰. Predsednik nezavisne komisije Božo Prelević je 13. decembra 2004. godine saopštio da je nakon istrage ove komisije utvrđeno da su gardisti ubijeni i da nije bilo međusobnog obračuna.

Istražni sudija Dragan Lazarević je 27. jula 2005. godine, na zahtev tužilaštva, naredio novo sudsko-balističko i medicinsko veštačenje. Spisi su 1. septembra 2005. godine poslani nemačkom Institutu u Visbadenu, da bi 30. decembra 2005. godine Okružni sud u Beogradu saopštio da Institut u Visbadenu nije izvršio veštačenje pošto „ne može da ga izvrši u kraćem razumnom roku“²⁴¹. Spisi predmeta poslani su u američki FBI na veštačenje. FBI je 23. oktobra 2007. godine završio izveštaj i dostavio ga istražnom sudiji Draganu Lazareviću. Veštaci FBI iz SAD, kao i stručnjak za sudsku medicinu Ljubomir Dragović, takođe iz SAD, potvrdili su nalaz Državne komisije.

Tužilac Aleksandar Stojev dostavio je predlog za preduzimanje određenih radnji istražnom sudiji Okružnog suda u Beogradu Draganu Lazareviću. U prekrivičnom postupku saslušano je oko trideset svedoka, između ostalih bivši komandant gardijske brigade, Radomir Ćosić, njegov sin Nenad Ćosić, koji je kao civilno lice radio na održavanju elektroinstalacija u tada tajnom objektu „Karaš“, komandant objekta „Karaš“, potpukovnik Bojović i vodnik Marko Kovačević²⁴².

Tužilac je u svom zahtevu tražio da istražni sudija pozove veštake iz istražne komisije, koju je formirao istražni sudija Vuk Tufegdžić, i Državne komisije da bi usaglasili mišljenja. Međutim, istražni sudija je izrazio neslaganje sa tim predlogom tužioca.

Predmet o slučaju „Topčider“ je prvo bio u Vojnom sudu u Beogradu, kod istražnog sudije Tufegdžić, a koji je u međuvremenu rasformiran. Ispred Vojnog tužilaštva predmet je radio Nikola Petković. Predmet je potom prešao

240 - Isto.

241 - "U Beograd stigao nalaz FBI o pogibiji gardista", dnevni list „Blic“, dostupno na internet stranici <http://www.blic.rs/Vesti/Hronika/17157/U-Beograd-stigao-nalaz-FBI-o-pogibiji-gardista> poslednji put posećeno 10. januara 2012. godine

242 - "Roditelji gardista najavili štrajk glađu", dnevni list „Blic“, dostupno na internet stranici <http://www.blic.rs/Vesti/Hronika/98063/Roditelji-gardista-najavili-strajk-gladju> poslednji put posećeno 10. januara 2012. godine

u nadležnost Okružnog suda u Beogradu, kod istražnog sudije Dragana Lazarevića²⁴³. Predmet "Topčider" se nalazi u Višem tužilaštvu u Beogradu od 1. januara 2010. godine.

Pravni zastupnici porodica poginulih gardista Dragana Jakovljevića i Dražena Milovanovića predali su 4. oktobra 2011. godine Ustavnom sudu Srbije dve žalbe - zbog povrede prava na pravično suđenje i povrede prava na suđenje u razumnom roku. Kao razlozi za podnošenje žalbi navedeni su propusti napravljeni u istrazi i to što prema zahtevima za sprovođenje istrage podnetim 10. oktobra 2005. godine nije preduzeta nijedna procesna radnja²⁴⁴.

Na zahtev Inicijative mladih za ljudska prava za pristup informacijama od javnog značaja upućen Višem javnom tužilaštvu u Beogradu je dobijen odgovor da je predmet dostavljen istražnom odeljenju Višeg suda u Beogradu²⁴⁵.

243 - „Društveno politička i pravna analiza slučajeva poginulih radnika RTS, vojnika nastradalih u Topčideru i Leskovcu i slučaj vojnika Milana Matića“, Centar za evroatlanske studije, Beograd 2009, str.18

244 - „Žalbe u slučaju Topčider“, RTS, dostupno na internet stranici <http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/135/Hronika/966596/%C5%BDalbe+u+slu%C4%8Daju+Top%C4%8Dider.html> poslednji put posećeno 10. januara 2012.

245 - Odgovor Višeg javnog tužilaštva u Beogradu od 16.januara 2012.godine dostupan u arhivi Inicijative mladih za ljudska prava.

Bibliografija

Spisak korišćenih knjiga, izveštaja i časopisa

Izveštaj Evropske komisija o napretku Srbije za 2010. godinu
 Izveštaj zastupnika Republike Srbije pred Evropskim sudom za ljudska prava
 "Krivično procesno pravo", Milan Škulić, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, 2011.
 "Pravično suđenje – priručnik", Fond za humanitarno pravo, 2001.
 "Primena tranzicionih zakona u Srbiji 2009", Inicijativa mladih za ljudska prava, 2010.
 "Statistika 2012", Zastupnik Srbije pred Evropskim sudom za ljudska prava

Spisak korišćenih pravnih propisa i drugih dokumenata

Evropska konvencija o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, doneta od strane Saveta Evrope 1950. godine, stupila na snagu 1953. godine
 Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, usvojen od strane Generalne skupštine UN 1966. godine, ratifikovan od strane SFRJ 1971. godine
 Krivični zakon Republike Srbije, ("Sl. gl. SRS" 26/77-1341, 28/77-1566, 43/77-2213, 20/79-1059, 24/84-1233, 39/86-2739, 51/87-2421, 6/89-406, 42/89-1401, 21/90-888 i "Službeni glasnik RS", br.16/90-468, 49/92-1664, 23/93-817, 67/93-3110, 47/94-1465 i 17/95- 529, 44/98 od 08.12, 10/02 od 01.03)
 Nacionalna strategija za reformu pravosuđa, usvojena od strane Narodne skupštine 25.5.2006. godine
 Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima, usvojena od strane Generalne skupštine Ujedinjenih nacija 1948. godine
 Ustav Republike Srbije, proglašen 8. novembra 2006. godine, Službeni glasnik broj 37/08
 Zakon o javnom informisanju, član 38, ("Sl. glasnik RS", br. 43/2003, 61/2005, 71/2009, 89/2010 - odluka US i 41/2011 - odluka US)
 Zakonik o krivičnom postupku, Službeni glasnik RS br. 72/2011.
 Zakon o parničnom postupku, Službeni glasnik RS br. 125/2004 i 111/2009
 Zakon o bezbednosno-informativnoj agenciji, Službeni glasnik broj 42/2002 i 111/2009
 Krivični zakonik Republike Srbije, Službeni glasnik broj . 85/2005, 88/2005, 107/2005, 72/2009 i 111/2009

Spisak korišćenih medija i web stranica

Dnevni list "Blic"
 Internet portal "B92",
 Internet portal "E-novine"
 Internet portal "Naslovi"
 Internet portal "Nova srpska politička misao"
 Internet sajt Radio televizije Srbije
 Internet sajt TANJUG
 Sajt Evropskog suda za ljudska prava
 Sajt Koalicije protiv diskriminacije
 Sajt Komiteta pravnika za ljudska prava (YUCOM)
 Sajt Otačastvenog pokreta "Obraz"

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

342.722:347.962.6(497.11)

347.9(497.11)

PRIMENA standarda pravičnog
suđenja u
pravosudnom sistemu Srbije. - Beograd :
Inicijativa mladih za ljudska prava, 2012
(Kragujevac : Zlatna knjiga). - 69 str. ; 24
cm. - (Program ljudskih prava)

Tiraž 300. - Napomene i bibliografske
reference uz tekst. - Bibliografija: str. 69.

ISBN 978-86-85381-25-6

a) Правосуђе - Србија b) Право на
правично суђење - Србија
COBISS.SR-ID 189784844